

Hársliget Óvoda Csabacsúd - Örménykút

OM: 201667

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Csabacsúd, 2021.

Csányi Istvánné közoktatási szakértő által elfogadott program.

Tartalomjegyzék

I. Óvodánk bemutatása

II. Nevelésünk célja, feladata, alapelvek, küldetésnyilatkozatunk

- Gyermekképünk, óvodaképünk
- A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok
- A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének elvei

III. A nevelés alapvető keretei

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolat
- Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

IV. A tevékenységek kerete

- Néphagyomány ápolás, népszokások
- A néphagyományok, helyi és szlovák hagyományok, szokások tartalma az egyes tevékenységformákban
- A néphagyomány- ápolás jellegzetes tartalma
 - Óvodánk jeles napjai

V. Nevelésünk tevékenységformái

- Játék, játékba integrált tanulás
- Verselés, mesélés
- Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Mozgás
- A külső világ tevékeny megismerése
- Munka jellegű tevékenységek
- Hetirend, napirend

VI. Óvodánk kapcsolatrendszere

VII. Nemzetiségi óvodai nevelés

Záró rendelkezések

Mellékletek

Mottónk:

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét,
eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi, csak játszik,
De mi tudjuk mire megy a játék.
Arra, hogy –e világban otthonosan mozgó,
eleven eszű tevékeny ember váljék belőle.”

Varga Domokos

I. Óvodánk bemutatása:

A költségvetési szerv alapadatai:

A költségvetési szerv megnevezése: Hársliget Óvoda Csabacsúd-Örménykút
rövidített neve : Hársliget Óvoda

A költségvetési szerv székhelye: 5551 Csabacsúd, Petőfi u. 57/2
telephelye: 5556 Örménykút, Tessedik u. 28-30.

A költségvetési szerv alapító és irányító szervei , azok székhelye:

Csabacsúd Nagyközségi Önkormányzat 5551 Csabacsúd, Szabadság u.41.
Örménykút Község Önkormányzata 5556 Örménykút, Dózsa u. 26.

(Az önkormányzatok képviselő-testületei megállapodtak az intézmény működtetéséről a Csabacsúd-Örménykút Köznevelési Intézményi Társulás keretében. A Társulás székhelye: 5551 Csabacsúd, Szabadság u.41.)

Az intézmény alapításának ideje: 2012. augusztus 1.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

Köznevelési feladatok ellátását végző költségvetési szerv. Alaptevékenység keretében végzi:

- A gyakorlati ismeretek elsajátíttatása, gyakoroltatása és az élményt nyújtó tevékenykedtetés, az alapszintű műveltség elérése
- Szellemi és testi fejlődés egészséges életmód kialakítása óvodai foglalkozásokon túl szervezett foglalkozások keretében
- A gyermekek igényeinek megfelelően térítés ellenében nyújtott szolgáltatások.
- Hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkészítését segítő foglalkozások.
- Különleges gondozást igénylő gyermekek fejlesztő képzése, gyógypedagógiai ellátása, integrált nevelése
- Integrált nevelése a különleges bánásmódot igénylő gyermeknek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

- Szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenességével küzdő óvodáskorú gyermekek rehabilitációs foglalkoztatása, illetve felzárkóztatása. *(a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető és organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességére is tekintettel)*
- Tanulási és/vagy magatartási problémákkal küszködő óvodáskorú gyermekek egyéni, illetve kiscsoportos fejlesztése.
- Szlovák nemzetiségi tudat formálása, elmélyítése óvodai nevelés során,
- Napközi otthonos ellátás
- A költségvetési szerv tevékenységei körében biztosítja a külterületen lakó óvodáskorú gyermekek autóbusszal történő intézménybe szállítását, amelynek feltételeit a fenntartók kistérségi és közoktatási társulási megállapodásokban rögzítik.

Óvodai helyzetelemzés

Óvoda Örménykúton

Az óvoda 2001-ig önállóan intézményként, majd 2001-2005-ig Hunya – Örménykút -, a 2005/2006 nevelési évtől pedig a Csabacsúd-Örménykút intézményfenntartó társulásban, Örménykúton egy vegyes csoporttal működött, a 2019/20-as nevelési évtől a nevelés szünetel. A tágas csoportszoba jól felszerelt, barátságos, fás, ligetes környezetben lévő épületben került kialakításra, amelyhez az udvarban lévő tornaterem kapcsolódik. Az épület környéke mind egészségügyi, mint esztétikai szempontból megfelelő. A működéséhez kötelezően előírt helyiségek, s felszereltségük biztosítottak.

Óvoda Csabacsúdon

Az óvoda 2005-ig egy 1948-ban épített, családi házból kialakított épületben működött. A többszöri bővítés ellenére állaga folyamatosan romlott, helyiségeinek száma, felszereltsége, funkciója nem felelt meg az előírásoknak. Udvara, kertje kicsi volt.

Jelenleg a 2005/2006. nevelési évtől egy korszerű, tágas, felújított épületben működik, amely akadálymentesített és egy szép park övezi.

Az épület környéke mind egészségügyi, mind nevelési esztétikai szempontból ideális. A működéséhez kötelezően előírt helyiségek, s felszereltségük biztosítottak.

Az óvodapedagógusok többéves gyakorlattal rendelkeznek, szakmailag jól felkészültek, hivatásuk iránt elkötelezettek. Munkájukat az új iránti fogékonysággal, a többre, jobbra való törekvés jellemzi.

Szükségnek tartják, belső igényükből fakad a továbbképzéseken való részvétel, illetve a folyamatos önképzés.

Nevelőmunkájukat Hagyományőrző Óvodai Nevelési Program alapján végzik.

A program cél-, feladat-, tevékenységrendszerét megtartva a belső tartalmát igazították saját nevelési gyakorlatukhoz.

A Nevelési program hagyományőrző jellegű, törekedve a népi és a helyi hagyományok, értékek megőrzésére, átörökítésére.

Ilyen meggondolásból, illetve a felmerült igények figyelembevételével vezették be Örménykút után Csabacsüdüön is a játékos szlovák nyelvoktatást 2008 őszétől.

II. Nevelésünk célja, feladata, alapelvek, küldetésnyilatkozatunk:

Az óvodában folyó nevelő-oktató munka céljai, feladatai

- Az óvodások nyugodt, sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem, sajátos nevelési igény, kiemelt figyelmet igénylő gyermek figyelembevételével.
- A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése.
- A szociálisan hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.
- Esélyegyenlőséget biztosító nevelő-oktató munka.
- Óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet.

Nevelési alapelvek, küldetésnyilatkozatunk

- A gyermeki személyiség teljes kibontakoztatása
 - Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy önállóságot, tartást, örömet ad a gyermeknek.
 - A gyermeket megillető jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása.
 - A gyermeket megillető jogok érvényesítése:
 - Biztonságos, egészséges környezet megteremtése.
 - Óvodai életrend, pihenőidő, játék – szabadidő, testmozgás megfelelő arányainak beépítése.
 - Étkezési lehetőség biztosítása.
- Mindezek a gyermeki életkor és fejlettséghez igazítva valósuljanak meg
- A gyermek joga, hogy képességeinek, adottságainak, érdeklődésének megfelelő nevelésben részesüljön.
 - Az egyéni különbség, másság elfogadása úgy a gyermekek, mint felnőttek esetében.
 - A sajátos nevelési igényű, fejlődésükben akadályozott gyermekek integrált nevelése.
 - Esélyegyenlőség biztosítása óvodai nevelésünk folyamán.
 - A családi nevelést segítő, arra épülő, kiegészítő és hátránycsökkentő szerep vállalása, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen a színvonalas nevelésben.
 - A gyermeki játék, mint a legfontosabb gyermeki tevékenység, tiszteletben tartása.
 - Az életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletek figyelembe vétele..
 - „Nevelési-partneri” viszony kialakítása a szülőkkel.
 - A szülő jogainak érvényesítése:
 - Gyermek fejlődéséről rendszeres és érdemi tájékoztatást, neveléséhez tanácsokat, segítséget kapjon.
 - A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
 - A megnyugtató harmónia megteremtése mind tárgyi, mind személyi környezetünkben
 - Folyamatos fejlődésre, minőségi munkavégzésre való törekvés.
 - Példamutatás a nevelésben, viselkedésben, türelemben, toleranciában, szeretetben, együttműködésben.

- Kiindulási pontjaink:
 - Minden gyermek egy önálló, sajátos, fejlődő személyiség, aki adottságai, képességei figyelembevételével nevelhető, fejleszhető.
 - A felnőtteknek sugározniuk kell a feltétel nélküli szeretetet, s a gyermekek számára elengedhetetlen biztonságérzetet.

Gyermekképünk

Óvodai nevelésünk az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. Olyan gyermekek nevelésére törekszünk, akik mélyen kötődnek Csabacsüdhöz, Örménykúthoz. Nyugodtak, boldogok, kiegyensúlyozottak. Nyitottak, tele vannak élménnyel, szeretettel tudnak rácsodálkozni, felfedezni. Érzik a humor ízét, tudnak felszabadultan nevetni. Erősen kötődnek a meséhez, vershez, zenéhez, alkotó tevékenységekhez, szlovák gyökereikhez, hagyományaikhoz.

Óvodaképünk

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvoda a családi nevelés kiegészítője az iskolába lépésig. Figyelembe vesszük a gyermekek jogait, az elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi őket, a nevelőtestületünk biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Nálunk a gyermekek átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát, átérezhetik a hagyományok üzenetét, bábozhatnak, dramatizálhatnak, kedvük, igényeik, elképzeléseik szerint vehetnek részt a szabad játékban, színes ismereteket szerezhetnek önmagukról, az őket körülvevő világról.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A gyermekek, tanulók testi, lelki szükségleteinek kielégítése az erkölcsi – szociális, az esztétikai, közösségi és az intellektuális érzelmek differenciálásával. Az érzelmi biztonságot nyújtó, közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör megteremtése.

➤ Az esztétikai érzelmek alakítása

- Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.
- A harmonikus, esztétikus összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását.
- Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi-, társadalmi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységhez tapadjanak rácsodálkozási élmények, hogy a gyermekekben az élménybefogadó képesség erősödjön.
Legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.
- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek később kialakuló esztétikai értékítéletének.
- IKT eszközök, változatos módszerek, projektmódszer használata a fejlesztések során.

➤ **Az intellektuális érzelmek kialakítása**

- Az intellektuális érzelmek megjelenítése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását a szűkebb – tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket – az érzékelést, az emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, - különös tekintettel a kreativitásra.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.
- A meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélőkedvét.
- Az érzelmi alapigények biztosítása biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközökkel szabadon kifejezhessék.
- Célunk olyan személyiségek fejlesztése, akik érdeklődőek, nyitottak a világ dolgaira, képesek problémáikat önállóan megoldani, kötelességeiket teljesíteni, képesek egymással együttműködni, tisztességesen versenyezni, vannak ambícióik, elsajátítják a szociális értékrendet, segítőkészek, társadalomtudatuk, én tudatuk reális, ismerik népünk kultúráját, hagyományait.

Kiemelt nevelési feladataink:

- Felfedezési vágy fejlesztése.
- Játékszeretet és alkotásvágy fejlesztése
- Szociális kommunikáció, együttműködés, demokratikus versengés kialakítása, fejlesztése.
- Segítőkészség fejlesztése.
- Együttműködési képesség fejlesztése.
- Reális önismeret kialakítása.
- Múlt és jelen értékeinek befogadása, megbecsülése.

➤ **Az erkölcsi – szociális érzelmek alakítása, közösségi életre való felkészítés.**

- Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlenség, igazságosság, igazmondás.
- A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését.
- A gyermek – gyermek, felnőtt – gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segíti a konstruktív, együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést.
A gyermekek legyenek képesek a környezetükben lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat. Gondozás kiemelt szerepe: nevelés, kapcsolatépítés a gyermekkel, együttműködés a többi munkatárssal.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.

- Segítse a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését, saját és mások elismerésére nevelést.
- Gyermek-dajka kapcsolat erősítése.
- az óvodapedagógus és a nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája, a gyermek a gyermek és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja erősítése.

Feladatok:

- Az intézményben színes, sokoldalú óvodai életnek, munkának és játéknak kell folynia:
 - változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amikben keresztül a gyermek lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.
- Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.
 - Figyelmet kell fordítani:
 - a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítására,
 - az önismeret fejlesztésére
 - az egészséges, edzett személyiség kialakítására,
 - az egészségnek, mint alapértéknek elfogadtatására, az egészségmegőrzés igényének felkeltésére.
- Hozzá kell járulni az életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez:
 - a környezet jelenségeire, a közösségre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítására,
 - a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetésére, emlékeinek tiszteltetésére, ápolására, megbecsülésére,
- A pedagógusnak, mint modellkövetítőnek, a személyiségformálás egyik legfontosabb eszközének kell lennie.

A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok

➤ Helyzetkép

Óvodásaink változó szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Ezt figyelembe véve fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés.

➤ A gyermekvédelmi munka célja

- Minden egyes gyermek sorsáért felelősséget vállalva a családdal együtt a gyermek érdekeit a legmesszebb menőkig képviselve, védelmet, biztonságot, egészséges fejlődés lehetőségét nyújtani
- A sajátos nevelési igényű vagy súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küszködő gyermekek eljuttatása arra a szintre, hogy ők is megfelelő életkorban kezdhessék az iskolai tanulmányaikat /általános vagy speciális iskolában /.

➤ Minden óvodapedagógus feladatkörébe tartozó gyermekvédelmi feladatok

- Folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek pszichés állapotát, egészségi állapotát, tápláltságát
- Még több szeretetet nyújt, simogat, megölel, fokozottan odafigyel
- Észrevétlenül pótolja a táplálkozási hiányt (többször szed a gyermeknek, kínálja, stb.)
- Esetenként olyan feladatokat is ellát, ami nem tartozik bele a munkakörébe

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése.

Mivel helyben nincs speciális intézmény, szülői igények alapján a fenntartó támogatásával, felvállaltuk a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelését.

A különleges gondozást, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése a helyi nevelési programon túl más pedagógiai feltételek biztosítását igényli.

Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatok segítésére gyermekvédelmi felelős működik.

➤ A gyermekvédelmi felelős alapvető feladata:

- Az első szülői értekezleten tájékoztatást nyújt
- Minden csoportból számba veszi /szept. 15-ig/ a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, valamint halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket
- Helyzetüket folyamatosan nyomon követi
- Családlátogatásokat végez óvónői jelzés alapján, óvodavezető részvételével
- Szükség esetén környezettanulmányt készít
- Nyomon követi a gyermek fejlődését
- Részt vesz szakirányú továbbképzéseken
- Javaslatot tesz szociális segélyezésre
- Szoros kapcsolatot tart:
 - az érintett szülőkkel
 - az óvodavezetővel
 - a családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal
 - a pedagógiai szakszolgálattal
 - az orvossal, védőnővel, stb.
- Nevelési és záró értekezleteken beszámol a gyermekvédelmi munka helyzetéről, melyet a nevelőtestület megvitat.
 - a pedagógusok gyermekvédelmi munkájának segítése,
 - a gyerekek és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
 - családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
 - a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének segítése,
 - a gyerekek anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése
 - esetmegbeszélésen, esetkonferencián való részvétel.

➤ A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

Feladatok: preventív, korrekciós

- A gyermekek környezetének megismerése /családlátogatás /
családszerkezet, életmód, kultúra

- A halmozottan hátrányos helyzetűek korai kiszűrése
- A gyermekek megismerése
- Speciális feladatvállalás a családok támogatására
- Differenciált egyéni, különlegesen empátikus bánásmód érvényesítése a gyermek nevelésében
- Kapcsolattartás a védőnővel, családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal
 - a gyermek elemi szükségletei (élelem, ruházat, felszerelés, pihenés) figyelemmel kísérése,
 - a rendszeres óvodába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Az óvodai gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,
- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére javaslattal élhet.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az óvoda a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az óvodai gyermekvédelem célja a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelésének elvei:

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermekek

- *aa) A sajátos nevelési igényű, ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek*

Nevelésének elvei:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet segíti;
- a fogyatékos gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg; terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága befolyásolja; a fogyatékos kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet, ennek felismerése és gondozása kiemelt feladatot jelent;
- az óvodai nevelés a fogyatékos gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek a megvalósítására törekszik; a nevelés hatására a sérülés arányában a fogyatékos kisgyermeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek; ennek érdekében a napirend során mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni;
- a fogyatékos gyermek óvodai nevelésének sajátossága, hogy az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését is szolgálja csoportos, kiscsoportos vagy egyéni formában; ennek érdekében sérülés specifikus módszerek, terápiák, technikák szakértő megválasztása és alkalmazása szükséges, és indokolt lehet speciális segédeszközök

használata, a segédeszközök elfogadtatása, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelés folyamatos feladat;

- a különleges gondozási igényből adódó feladatok végrehajtásánál törekedni kell arra, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek;
- a fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai, orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni, a multiszenzorális fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését; az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

Feladatok:

- Nevelőpartneri viszony kialakítása az érintett szülőkkel.
- A másságot elfogadó környezet megteremtése.
- Olyan gyógypedagógiai, orvosi, pszichológusi /Szakértői bizottság/ komplex vizsgálati eredmények beszerzése, amelyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, s ezek alapján tervezhetjük a specifikus fejlesztést.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodóképességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.
- A sérült funkciók differenciáltabb fejlesztéséhez szükséges módszerek, terápiás eljárások szakszerű megválasztása és alkalmazása.

Az általános fejlesztést óvodapedagógusok, a sérülés specifikus fejlesztést a logopédus, fejlesztő pedagógus, illetve mozgásfejlesztő végzi.

Mivel nem minden évben jelentkezik sajátos nevelési igényű gyermek és minden fogyatékoság más jellegű, ezért nevelési évenként – kezdetén – felülvizsgáljuk az igényt, a sérülések specifikumát és a fejlesztéshez szükséges szakemberigényt jelezzük a fenntartó felé, aki gondoskodik speciális ellátást igénylő gyermekek esetében a szakellátásról /pl. konduktor, pszichológus, gyógypedagógus, logopédus, SZIT terapeuta stb. /

➤ ac) Kiemelten tehetséges gyermekek

A kivételes szellemi adottság, kreativitás nem lehet hátrányos helyzet, csak előny, ezért a személyiségük sajátos adottságait tudatosítani kell bennük.

Célunk, hogy kreativitásuk, személyiségük optimálisan fejlődjön.

Feladatunk felismerni a kiemelkedő képességű, kreatív gyermekeket, tehetségláda mérőeszköz segítségével, megfelelő, a tehetséges gyermekek képességeit kibontakoztató, ösztönző tárgyi feltételek, változatos tevékenységek biztosítása, intézményi tehetség gondozás működtetése.

b) A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése:

Az óvoda nagymértékben hozzájárul minden hátrányos helyzetű gyermek esélyének növeléséhez.

Az óvodai közösség, a gyermekek-felnőttek együttélése, egymásra hatása, a szokásrendszer kialakítása és fenntartása hozzásegíti a gyermekeket az érzelmi stabilitás, az együttérzés és elfogadás, a tudásvágy alakulásában.

Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítésére törekszünk

A gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével történik.

Biztosítjuk az együttműködést azokkal a szolgáltatókkal, amelyek a gyermeke óvodai nevelése során a szülőket támogatja, és a gyermekek számára szolgáltatásokat biztosít.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése, fejlődésének segítése.

Célunk:

Széleskörű esélyegyenlőség megteremtése, biztosítása.

Feladatok:

- Helyzetelemzés, feltárás, okok keresése, a hátrány mértékének megállapítása.
- A gyermek egész napos óvodai ellátásának biztosítása, tápláltság figyelemmel kísérése.
- A gyermek ápoltságának, fizikális és mentális egészségének folyamatos figyelemmel kísérése, szükség esetén korrekció, segítségnyújtás.
- Egyéni törődés, differenciált bánásmód, az ismeretek befogadásának segítése.
- Segítő források felkutatása, kapcsolattartás kiépítése / pl. Máltai Szeretetszolgálat, Vöröskereszt stb. /

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálhatják

- étkeztetési támogatás,
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.),
- szoros kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedők minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Eszközeink a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire:

- a gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése,
- a szociokulturális hátrányok enyhítése:
 - a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása,
 - tanácsadás a rászoruló gyermekeknek, szülőknek stb.,
 - felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése,
- felvilágosítás nyújtása a szociális juttatások lehetőségeiről,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel,
- pályázatok figyelése

c) Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek

Feladat: Konzultáció szülővel, egészségügyi szakemberekkel és szakszolgálat munkatársaival. Ennek tükrében fejlesztési javaslat készíthető.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőség az egyenlő jogokon túl a gyermekek azonos kiinduló helyzetét feltételezi. Nem szabad, hogy a különbségek hátránnyá váljanak. Vonatkozik ez minden kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermekekre (SNI, BTMN, HHH, HH, tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tehetséges gyermek).

Minden gyermeknek joga van a korának, képességeinek megfelelő, más, vele hasonló adottságú személyekkel azonos színvonalú nevelésben részesülni.

Célunk az egyenlő bánásmód követelményeinek megtartása, egyenlőtlenségek mérséklése, diszkrimináció és szegregáció mentesség.

Feladatunk: a gyermekek egyéni fejlődésének, fejlesztési lehetőségeinek figyelembevételével az óvodai nevelés differenciált tervezése, szervezése. Fontos a prevenció, kapcsolattartás a jelzőrendszer tagjaival, a másság elfogadására nevelés, a gyermekek fejlődésének nyomon követése, a szülők rendszeres tájékoztatása.

Az óvoda ellátja a tehetségkutatással és tehetséggondozással, a korai tanulási, beilleszkedési nehézségek korrekciójával, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásával kapcsolatos feladatokat is. Pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.

III.A nevelés alapvető keretei

Egészséges életmód kialakítása

Célunk: A gyermekek egészséges életvitel – igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladataink:

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermek egészségének védelme edzetségének biztosítása.
- A gyermek fejlődéséhez szükséges, egészséges, esztétikus környezet biztosítása.

➤ **A gyermek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése**

Az óvodába történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt minél alaposabban megismerni a gyermeket. Családlátogatás során a gyerekekről anamnézist veszünk fel.

A gyermekek gondozásakor megértő, meghitt viszony kialakítására törekszünk, őszintén, tapintatosan közeledünk hozzájuk, így ők is elfogadnak bennünket. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért folyamatos megfigyeléssel testsúly, testmagasság mérésekkel segítjük az egyéni sajátosságok feltárását.

A fokozatosság betartásával arra törekszünk, hogy a gyermekek egyre önállóbban elégítsék ki a szükségleteiket.

A helyes életritmust fokozatosan, az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően, a családdal együttműködve alakítjuk ki.

Az egészségügyi szokások pontos menetét a csoportban dolgozó dajka nénikkel megbeszéljük az azonos gyakoroltatás miatt.

Biztosítjuk a napi háromszori étkezést. Alkalmanként gyümölcsnapot tartunk.

A központi étrendet kiegészítjük a gyermekek által hozott gyümölcsökkel, az ebből készített gyümölcslevekkel, vitaminsalátákkal.

Az étkezések azonos időpontban, kulturált körülmények között zajlanak. A tízórai és az ebéd kötött időtartamú.

Étkeztetés során figyelembe vesszük a gyerekek tempóját, egyéni szükségleteiket.

A gyermekek személyi higiéniájának kialakításához szükséges alapvető feltételeket biztosítjuk.

A tisztálkodással kapcsolatos szokásrendszer elsajátításánál is szem előtt tartjuk a fokozatosság elvét.

Az öltözködéskor a rétegeiséget hangsúlyozzuk, fontosnak tartjuk, hogy ruházatuk tiszta, izléses és praktikus legyen.

A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek.

A gyermekek a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg gyakorolják a sokféle udvari mozgásfejlesztő eszközökön.

Emellett napi 5-10 perces szervezett mozgásos tevékenységet biztosítunk gyermekeink számára mozgáskoordinációjuk fejlesztése céljából. Mozgásszükségletüket igyekszünk kielégíteni változatos szabály és népi dalos körjátékokkal is.

Időnként hosszabb sétát teszünk a községben, kimegyünk a játszótérre, futballpályára, s a 6-7 évesek számára rövidebb falunéző, határjáró, kerékpártúrát szervezünk.

A rossz idő beálltával a tornateremben szervezünk hosszabb időtartamú edző test és mozgásfejlesztő tevékenységet az 5-6-7 évesek számára.

A mindennapi mozgás után a gyermekeknek szükségük van hosszabb-rövidebb ideig tartó pihenésre. A nyugodt pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket /szellőzés, csend, nyugalom /.

Mindig mesével, altató mondókákkal csendesítjük le, nyugtatjuk meg a gyerekeket. A különböző alvási igényeket figyelembe vesszük, nem erőltetjük. Lehetővé tesszük, hogy folyamatosan (ébredhessenek) felkelhessenek és csendesen tevékenykedhessenek gyerekeink. Ezzel a lehetőséggel az 5-6-7 évesek élhetnek, így is előkészítjük őket az iskolások napirendjére.

➤ **A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása**

Az óvodában megbetegedett gyermekeket lehetőség szerint elkülönítjük, értesítjük a szülőket. Amíg nem érkeznek meg gondoskodunk a gyermekről. A fertőzések elterjedését gyakori szellőztetéssel, edzéssel, saját tárgyak használatával igyekszünk elkerülni.

Az esetleges ágybavizelést tapintatosan kezeljük. Igyekszünk a szülőkkel közösen megkeresni az okokat és kiküszöbölni.

A gyermekek edzettsége, egészségének megőrzése érdekében igyekszünk minden évszakban megfelelő időtartamot friss levegőn tartózkodni.

Figyelünk az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítására.

A víz edző hatását jó idő esetén az udvaron biztosítjuk.

A vizes edzés mindenkor önkéntes, a gyermekek egyéni érzékenységét figyelembe vevő.

A 4-5 éves korban kialakuló alakváltozás, hirtelen növekedés okozta hanyag testtartás prevenció, fejlesztő tornával, gyógytestneveléssel igyekszünk mérsékelni.

A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgásokat heti rendszerességgel, szervezett formában végezzük.

A gyerekek egészséges életmódját, edzési lehetőségüket szabad levegőn való tartózkodással biztosítjuk. Mozgásszükségletük érdekében naponta szervezünk mozgásos tevékenységeket. Lehetőséget biztosítunk kocogásra, futásra.

A futás növeli rugalmasságukat, állóképességüket.

➤ **A gyermek fejlődéséhez szükséges, egészséges, esztétikus környezet biztosítása**

Lehetőségeinket figyelembe véve, igyekszünk olyan esztétikus, színharmóniát árasztó, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását.

Intézményünk fejlesztésének egyik színtere az óvodaudvar.

Homokozó rész – megfelelő kiképzéssel –csúszda, gyermekméretű, szabványnak megfelelő ügyességi és mászó játékok, rollerek.

Gondot fordítunk az agyagozás, vizes játékok, labda-, énekes- és körjátékok színtereinek biztosítására is.

Az udvarok esztétikai szépségét az ízlésesen kialakított virágoskertek, bokrok és cserjék adják. Talajfelületét igyekszünk változatossá tenni, füves, homokos, betonos részek váltják egymást. A sok fa és bokor meleg, napsütéses idő esetén árnyékot biztosít. A szabad füves

terület alkalmat ad a szervezett mozgásos tevékenységre. Csoportszobáink mérete megfelelő, berendezési tárgyaink többsége korszerű. A környezet esztétikus, barátságos, otthonos.

A sajátosságainkat, egyéni arculatunkat tükröző dekorálás folyamatos feladat.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Köhögéskor, tüsszentéskor zsebkendőjüket önállóan használják, tudnak helyesen orrot fújni.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak.
- Önállóan töltnek vizet a kancsóból, szednek a tálból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek, vigyáznak az asztal rendjére.
- Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek.
- A ruhájukat ki – begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan, összehajtva a kijelölt helyre helyezik.
- Kialakul bennük a tiszta esztétikus környezet iránti igény, s vigyáznak arra.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsőjükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Az érzelmi nevelés és a társas kapcsolatok

A szociális és egyéni nevelés célja a gyerekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak képességének kibontakozása közösségen belül a csoport normái alapján.

➤ **Feladataink:**

- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodás kor végéig a gyermek – gyermek, felnőtt – gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.
- Az érzelmi biztonságot nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés, az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségén belül az érzelmek dominálnak, ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs családi légkör vegye körül. Így alakul ki a gyermekek érzelmi kötődése társaihoz és a felnőttekhez egyaránt.
- Barátságos, otthonos életteret biztosítunk a gyerekek számára, melyben a megfelelő biztonság megteremtése mellett szabadon mozoghatnak.

- Minden csoportnak hagyománya, szokásrendszere, szimbóluma van, amely sajátos légkört biztosít, mélyíti a gyermekek összetartozást, együttérzését.
- A beszoktatást nagyfokú körültekintéssel, gyöngédséggel, megértéssel, türelemmel végezzük. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülő és gyermek együtt ismerkedjen az óvodával. Így betekinhetnek az óvoda szokásrendjébe, belső életébe, ezzel megkönnyítjük a gyermek számára az új környezet elfogadását.
- Az előzetes családlátogatás során megismerkedünk otthon kialakult szokásaikkal, magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. Jeleiket előzetes megbeszélés után kapják meg. Minden gyermek esetében megszervezzük, a szülőkkel megbeszéljük a beszoktatás menetét.
- Megmutatjuk a testápolásnál és az étkezésnél szokásos tárgyakat és azok használatát. Már a beszoktatás ideje alatt játékos formában gyakoroltatjuk a különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyereke egyéni képességeit, tempóját. A nehezen beilleszkedő gyerekeket mondókával, dallal, ölbeli játékokkal nyugtatjuk meg. A lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra. /simogatás, betakarás, dúdolás, mesélés /. Az 5-6-7 évesek segítenek a kicsiknek a mosdóban, az öltözőfolyosón, az udvaron. Sok közös programot szervezünk számukra. A közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amely formálja egymáshoz való viszonyukat. A bátortalanabb gyerekeket odafigyeléssel, bátorítással segítjük az előrelépésben, örülünk apró sikereiknek.
- Az iskolás gyerekekkel való kapcsolattartásukat az óvoda – iskola együttműködési terve rögzíti, de a véletlenszerű találkozások alkalmával is minden lehetőséget megragadunk a pozitív érzelmi kapcsolatok erősítésére.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi kapcsolatának, kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességének formálása, erősítése
- A gyermek pozitív kapcsolatainak csak úgy alakulnak, ha jól érzi magát a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakítását elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermekközössége. A nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy állítjuk, hogy az adott közösség meg tudja felelni az elvárásoknak. Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára érthetővé, vonzóvá tesszük egyéni sajátosságaik figyelembevételével. Bizalmas kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel az együttneveléshez, így megismerhetjük a gyerekek egyéni jellemzőit, melyek segítik az egyéni nevelésünket.
- A felnőtt-gyermek kapcsolatában fontos, hogy megértsék a gyermek érzelmeit. A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, a pontos határok megjelölésével. Ugyanakkor lehetőséget adunk a javításhoz. Elvárásainkat röviden, egyértelműen, pozitívan fogalmazzuk meg.
- A kapcsolat erősítése érdekében minden gyermek számára biztosítjuk a személyes perceket, ahol lehetőség nyílik a saját élmények elmondására, mások érzésének meghallgatására, elfogadására. A szocializáció szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősít, mint az együttérzés, segítőkészség, lelkiismeretesség, őszinteség, igazmondás, önzetlenség, figyelmesség. Fejleszti akaratukat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat. A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekeket szakemberhez irányítjuk.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, a felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban és tettekben is kifejezik.

- Igényükké válik a helyes viselkedés és cselekvés szabályainak betartása.
- Figyelmeztetik egymást a szabályok megszegése esetén.
- Kérés nélkül is segítenek egymásnak és a kisebbeknek.
- Szeretettel fogadják a csoportba érkező vendégeket.
- Meghallgatják egymást és a felnőtteket, a megkezdett tevékenységeket türelmesen befejezik.
- Szívesen dolgoznak a közösségért.
- Elismerik saját hibájukat, a konfliktushelyzetekben tudnak egyezkedni.
- Tudnak kezdeményezni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei

Az óvodai nevelőmunkában az egészségnevelési és környezeti nevelés a nevelői környezet és az óvodáskorú gyermekek fogékonyan fejleszhető személyiségére alapoz, nevelési modell megközelítéssel és azon belül a magatartás változtatására irányuló megközelítéssel valósul meg.

➤ **Az egészségnevelés elvei**

Az egészségkultúra megalapozása, az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igénye, a testi fejlődés elősegítése, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Az egészségnevelés célkitűzései: az egészséges élet egyéni készségeinek erősítése, az egészséget segítő környezeti feltételek kialakítása, az egészségügyi ellátás megelőzési szerepének hangsúlyozása.

Az óvodai alapfeladat ellátásában és az egészségnevelés céljainak megvalósításában kiemelt feladataink:

- lelki egészség elősegítése, érzelmi biztonság nyújtása
- pszicho-higiénés egészségvédelem
- a szociális kapcsolatok harmonikus fejlesztése
- a napi életritmus kialakítása
- a tudatos, rendszeres mozgásfejlesztés
- a környezetvédő-óvó szokások kialakítása, fejlesztése
- a szomatikus pedagógiai feladat, a testedzés megkedveltetése
- a gyermeki személyiség védelme

Az óvodai egészségfejlesztési tevékenység a testi-lelki egészség elve, a társas készségek fejlesztésének elve, a természet és társadalom harmóniájának elve, a rendszerszemléletre nevelés elve, a fenntarthatóság elve, valamint a foglalkozásközi integráció elve alapján valósulnak meg.

➤ **A környezeti nevelés elvei**

A környezettudatos magatartás megalapozása, a külső világ tevékeny megismerését jelenti az óvodában. A környezettudatos magatartás megalapozásának szinterei áthatják az óvodai élet egészét. Mindennapi tevékenységek a környezettudatosságra nevelésben: ismerkedés a szelektív hulladékgyűjtés, az elemgyűjtés, a komposztálás szabályaival, újrafelhasználási ismeretek, víztisztítás lehetősége, termények részeinek felhasználása, környezetvédelmi akcióba bekapcsolódás.

Az óvodai környezeti nevelés a környezettudatosság, a fenntarthatóság, a biológiai és társadalmi sokféleség, a harmónia a természeti, épített, szociális környezettel, a helyi értékek átörökítésének elve alapján valósul meg

IV. A tevékenységek kerete

Néphagyomány ápolás, népszokások

Óvodánkban az évszakhoz kapcsolódó ünnepkörök és a jeles napok jelentik az óvodai élet vezérfonalát.

Nevelőmunkánk fontos részei az ünnepek sajátos hangulata, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése, szlovák nyelv őrzése.

Az ünnepek, a szokások keretet adnak munkánknak. A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és hogy mindennek megvan a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, belső tartást ad, s ezáltal teljesedik ki gyermekeink személyisége.

Feladatunknak tartjuk lakóhelyünk Csabacsúd és Örménykút szokásainak, hagyományainak, tárgyi, kulturális, nyelvi értékeinek összegyűjtését, megőrzését és továbbadását a jövő számára. Arra törekszünk, hogy a néphagyományokon, illetve a gyerekeken keresztül szorosabb, mélyebb kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel s hasonlóképpen a közös programok által a két településen lévő csoportokba járó gyerekek és szülei között.

A néphagyományok, helyi és szlovák hagyományok, szokások tartalma az egyes tevékenységformákban:

Verselés, mesélés:

- Népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések, rigmusok.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

- Mondókák, énekes játékok, körjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Rajzolás festés, mintázás, kézimunka:

- Tárgykészítő népi játékok, csuhéfigurák, termésbábok készítése, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalács sütése stb.

Külső világ tevékeny megismerése:

- Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások.

Mozgás:

- Ügyességi és sportjátékok.

A néphagyomány-ápolás jellegzetes tartalmai

A természet változásait a követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységet biztosítunk.

Ez a tevékenység, készülődés, tervezgetés teszi a néphagyományokat, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá, amit tevékenyen együtt élünk át.

A tartalmi megvalósítást fokozatosan egymásra építve, a gyermekek fejlettségi szintjét figyelembe véve szervezzük. Népi hagyományok, helyi szokások ápolása körében történik a népi kézműves technikákkal való ismerkedés.

A gyermekek érzelmi ráhangolással készülnek a Karácsonyra.

Játszanak népi játékokat, szlovák nyelven is, megismertnek néhány ügyességi és sportjátékot. Tudnak magyar és szlovák nyelven is népi játékokat, énekeket.

Óvodánk jeles napjai:

- Mihály nap /szeptember 29. /
- Szüret
- Márton-nap
- Advent: Mikulás, Luca-nap, Karácsony
- Farsang /vízkeresztől hamvazószerdáig /
- Húsvét /az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holtoltére következő vasárnap /
- Anyák napja
- Pünkösöd /a Húsvét utáni 50. nap / a jeles napokhoz kapcsolódó szokások megismerése

Mihály nap /szeptember 29. /

Az óvodáskor kezdetén megfigyelik a nagyobbak és a felnőttek betakarító munkáját, őszi tevékenységét. Megtapasztalják a természet változásait, hemperegnek az avarban és kisebb gyűjtőmunkát végeznek. /termések, levelek /

Szívesen hallgatnak állatokról népmeséket, mondókákat, szép őszi népdalokat. Segítséggel készítenek egyszerűbb népi játékszereket. Megismerkednek egyszerűbb népi hangszerekkel, zenével. Később közösen készített kalendáriumon követik a jeles napokat. Gyűjtik a természet kincseit, rendezik, díszítik velük a csoportszobájukat. Figyelik az állatok viselkedését, betakarítják a termést, befőznek az óvónő segítségével. Segítséggel készítenek termésbábokat, kukoricát morzsolnak. Hallgatnak névcsőfolókat, vásári kikiáltó rigmust. Megismerkednek egyszerűbb népi hangszerekkel, népzenevel. Készítenek egyszerűbb népi hangszereket. Az óvodáskor utolsó évében kalendáriumot készítenek, figyelik igazak-e a népi jóslások. Megismernek találós kérdéseket, közmondásokat. Maguk is szívesen mesélnek. Népzenere egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal táncolnak. Valamilyen népi hangszert művelő szülő, nagyszülő bevonása közös énekes játékba.

A hangszer használatának megismertetése.

Segítséggel befőzik az őszi gyümölcsöket és más őszi munkát is végeznek az óvodában, pl: betakarítás, levélséprés, stb. részt vesznek kukoricatörésen, morzsoláson.

Hosszabb sétákat tesznek a parkban, a fás tereken, a határban, ahol gyűjtőmunkát végeznek az ős kincseiből.

Szüret

Az óvodáskor kezdetén megismernek néhány őszi gyümölcsöt /alma, szőlő, dió /. Megfigyelik a gyümölcszedést, annak felhasználási módjait. Meghallgatnak néhány verset, éneket az őszi

gyümölcsökről. Később megismernek egyszerűbb énekes játékokat a szüretéről, gyümölcsről, gyűjtik, válogatják az őszi gyümölcsöket. Kedvük szerint vesznek részt gyümölcsszüreten. Elfogyasztják a szedett gyümölcsöket nyersen, főzve.

Az óvodáskor utolsó évében szüreten vesznek részt, ahol bekapcsolódnak szilva-, alma-, diószedésbe. Részt vesznek szilvalekvárfőzésben.

Almát, szilvát aszalnak, majd télen elfogyasztják.

Megismernek verseket, mondókákat a szőlőről, szilváról, almáról, dióról és a szüretéről.

Készítenek termésekből egyszerű hangszereket. /pl. diópengető, kóróhegedű, stb./

Márton-nap

Márton napi tevékenységeink csoportban, vagy óvodai szintű projekt szervezésben valósulnak meg. a tevékenységtartalmak témáját tekintve a nap szokásaihoz, a libához, mint kötődő állathoz kötötten kerülnek megvalósításra. Alkalmanként tematikus tevékenységen veszünk részt a szarvasi Tessedik Múzeumban.

Advent időszaka: Mikulás – Luca nap – Karácsony

Az óvodáskor kezdetén megismerkednek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. Megfigyelik a vízbe tett ágakat és a Luca napján ültetett búzát. Almát fényesítenek. Készítenek egyszerű fenyődíszeket, ajándékokat.

Tudnak néhány mondókát, verset és dalt a Mikulást és Karácsonyt várva.

Ismerkednek a karácsonyi népszokásokkal.

Később segítenek az adventi naptár és koszorú elkészítésében. Vízbe tesznek cseresznyeágot, Luca-búzát ültetnek, gyertyát mártanak, almát fényesítenek, festenek az ablakra, vagy díszítik az ablakot, fenyődíszet készítenek.

Mikulás és Karácsony előtt tanulnak dalt, verset, mondókát. Gyertyát gyűjtanak, almát, mézes diót esznek.

Az óvodáskor utolsó évében önállóan, de az óvónőjük irányításával készítenek adventi naptárt és koszorút.

Megfigyelik az időjárást igazak-e a népi jóslások? Hajtatnak Borbála-ágot /cseresznye, Barack, orgona, stb. /

Luca-napján ültetnek búzát.

Készítenek fenyődíszeket, asztali díszeket és ajándékot.

Tudnak a Mikulásról és a Karácsonyról verseket, mondókákat, dalokat.

Karácsony előtt megajándékozzák a Szociális Otthon idős lakóit a maguk által készített kis ajándékokkal, néhány dallal, verssel.

Szülők, nagyszülők bevonásával mézeskalácsot sütnek, díszítenek.

Almát, tököket sütnek, diót törnek.

Farsang /vízkeresztől hamvazószerdáig /

Télbúcsúztató népszokás

Óvodánkban kicsik és nagyok együtt farsangolnak.

A szülők segítségével készítjük a farsangi maskarákat.

A legkisebbek egyszerű technikával díszítenek farsangi álarcokat, szemüvegeket, sapkákat.

Tréfás meséket, verseket hallgatnak.

Ha kedvük van, jelmezbe öltöznek, utánozzák az óvónők táncos mozdulatait. Az idősebbek díszítenek, farsangi kellékeket (álarc, kalap, szemüveg) készítenek. Részt vesznek farsangi játékokban. Egyszerű dalokat, verseket, mondókákat tanulnak. Hallgatnak tréfás mesét, verset. A farsangi mulatságon társaikkal vesznek részt.

A nagyok farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Segítenek feldíszíteni a csoportszobát. Álarcot, szemüveget, sapkát készítenek és különböző technikákkal díszítik. Társaikat mulatságra hívogatják.

Örömmel táncolnak, versenyeznek az ügyességi játékokban. Segítenek a Kiszé-báb elkészítésében. A farsang végén körbe táncolják és kicsúfolják, majd elégetik a bábót.

Húsvét /az első tavaszi napjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap /

Locsolkodás, tojásjátékok, határkerülés.

A legkisebbek locsolóverset tanulnak, az óvónő segítségével tojást festenek, feldíszítik a csoportszobát. Locsolkodnak és részt vesznek a tojás-játékban. A nagyobbak hosszabb sétát tesznek a környéken. Tavaszi ágat gyűjtenek. Tojást írnak viasszal, locsolóverset, mondókát tanulnak. Feldíszítik csoportszobájukat.

Az óvodáskor utolsó évében a gyerekek festéssel díszítik az ablakokat.

Tavaszi határkerülést tesznek messze a határba. Tavaszi ágakat gyűjtenek. Mondókákat, verseket tanulnak a locsolkodáshoz, komáláshoz. A fiúk meglocsolják a lányokat és az óvónőket. A lányok tojást készítenek karcolással és viasszal. Ajándékot készítenek és rejtenek el az udvaron a kisebbek számára.

Anyák napja /május első vasárnapja /

Óvodánkban évek óta szép hagyomány az édesanyák, nagymamák köszöntése. Csoportonként dallal, verssel, virággal, s apró – maguk készítette - ajándékkal köszöntik a gyerekek az édesanyákat.

Pünkösöd /Húsvét szombatját 50. nap /

Teljes pompában áll a tavasz, zöld ágak, virágok képezik az ünnepet. A pünkösöd megünneplésével belépünk az új évszakba, hamarosan kezdődik a nyár. A kicsik ilyenkor figyelemmel kísérik a nagyok készülődését.

Dalokat, meséket, vásári kikiáltókat hallgatnak. Az ünnephez kapcsolódó egyszerűbb mondókákat, dalokat meg is tanulják.

A nagyobbak a pünkösödölő játékhoz kapcsolódó köszöntőket, énekes játékokat, dalokat és egyszerű tánclépéseket ismernek meg.

Ügyességi játékokat játszanak.

Egyéb, az óvodai életünkhöz kapcsolódó jeles napok, tevékenységek

- Népmese világnapja
- Állatok Világnapja (intézményi Jó-gyakorlat)
- Kézmosás Világnapja
- Mikulás – nap
- Víz Világnapja
- Föld napja
- Madarak, fák napja

Megünneplésüket az éves munkaterv tartalmazza. Csoportokon belül közös ünnepléssel köszöntik a gyermekeket név – és születésnapjukon.

Nyílt, szülők számára is látogatható játszóházi napokat tart az intézmény Karácsony és Húsvét előtt szülői igény alapján.

Az évváró ünnepély nyilvános, a szülőkön kívül meghívott vendégek is részt vesznek rajta.

A gyermekek műsorral ünnepelnek a következő ünnepélyek alkalmával:

- Idősek Világnapja
- Adventi gyertyagyújtás
- Karácsony
- Anyák napja
- Évváró (ballagás)
- Vecierky
- Szlovák nap

Az évváró ünnepély nyilvános, a szülőkön kívül meghívott vendégek is részt vesznek rajta.

Társadalmi ünnepeinkről megemlékezünk:

- Október 23.
- Március 15.

V. Nevelésünk tevékenységformái

Játék, játékba integrált tanulás

A gyermek legfontosabb tevékenységének a játékot tekintjük, hangsúlyozva a játék önkéntességét, a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását. A játékra jellemző az izgatottság és az öröm érzése, kísérője a jó hangulat és a könnyedség. A játéknak és a tanulásnak is a gyermek tevékenységi vágy, természetes kíváncsisága, az önállóságra törekvés szándéka az alapja, erre épül a játékba integrált tanulás.

➤ Céljaink:

- A belülről indított és vezérelt játéktevékenység célja a gyermekek szabad képzettársításának elősegítése.
- Az intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok, élmények többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.
- Minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé válják a játék és a játékba integrált tanulás.

➤ Az óvodapedagógus feladatai:

- A játék feltételeinek biztosítása.
- A szűkebb és tágabb környezetből szerzett gyermeki benyomások feldolgozásának biztosítása a szabad játékban és a játékba integrált tanulás során.
- Az óvónő modellértékű módszereinek alkalmazása.
- A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével a játékfajta tartalmának, minőségének gazdagítása.
- A beszédkészség fejlesztése játék közben.

➤ A játék feltételeinek biztosítása:

Biztonságos, nyugodt légkört teremtünk, ahol a gyermek, a játékigényének megfelelően szabadon választhat és dönthet.

A gyermek játszóhelyeit úgy alakítjuk ki, hogy figyelembe vesszük, hogy az adott korcsoport gyermekei mit szeretnek játszani, illetve mivel szeretnek foglalatoskodni.

Állandó és variálható kuckókat és sarkokat hozunk létre.

Minden csoportban helyet biztosítunk egy meghitt, esztétikus mesesaroknak, amely egyúttal a bábozás és a dramatizálás helye is.

Arra törekszünk, hogy minél hosszabb és zavartalanabb legyen a játékidő. A reggel kialakuló játéktevékenység folyamatát csak az étkezések, az önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítja meg. Figyelünk a több napon át tartó játékokra, biztosítjuk annak feltételeit a csoportban és az udvaron egyaránt. Olyan esztétikus, tiszta és könnyen elérhető anyagokat, játékeszközöket biztosítunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, kedvet csinálnak a játékhoz. Együtt gyarapítjuk a különböző játékfajtákhoz szükséges eszköztárat. A játék tartalmának gazdagítása érdekében úgy szervezzük a gyerekek napirendjét, hogy minél több élményhez jussanak a nap folyamán. Élményszerző sétákon kirándulásokon olyan tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek, amelyhez érzelmileg is kötődnek és tovább él gondolkodásukban, megmozgatja a képzeletüket.

Az óvónő modellértékű módszereinek alkalmazása.

Arra törekszünk, hogy hagyjuk a gyerekeket cselekedni, de ha szükség van rá modellnyújtó játszótársak legyünk, a gyerekek játékát figyelemmel kísérjük, ötleteket adunk, ha durvaság adódik, beavatkozunk. Szemléletünk jellemzői, hogy elsősorban a jót látjuk meg minden gyerekben, a játék során is mindig a pozitív megnyilvánulásaira építünk. Óvodásaink képességeinek kibontakoztatását minden eszközzel biztosítjuk, éppen ezért minden apró sikerének, fejlődésének örülünk. Ösztönözzük őket a választott tevékenységek megismétlésére és újrapróbálkozásra.

Feladatunk a gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajták tartalmának gazdagítása.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás:

A gyakorlójáték során lehetőséget adunk, hogy önállóan próbálkozzanak a játékeszközök rendezgetésével szőnyegen, asztalon és az udvaron, hogy alkalmuk legyen újabb ötletek kialakítására. A finom mozgások elemeit különféle változatokban próbálhassák ki, gyakorolhassák, még biztosabban bánjanak az összerakható, szétszedhető játékokkal és saját magukkal. Eközben fejlődnek érzékszerveik, gyakorolják a látást, hallást, tapintást, mozgásuk összerendezetté válik. A hangok ismételtetése pozitív élményeket vált ki, ami elősegíti a beszédképességük fejlődését.

Már a legkisebbeknél is megjelenik a szerepjáték, amikor valamilyen szerepet magukra vállalnak a gyerekek. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyekben kijátszhatják pozitív és negatív élményeiket. A gyerekek játékát figyelemmel kísérve, a szituációtól függően bekapcsolódunk, és segítjük a „mintha” helyzetek alakulását. A szerepjáték lényegi sajátossága az utánozás. Mivel a gyerekek mindig azt utánozzák, akik érzelmileg fontosak számukra, ügyelünk arra, hogy mi felnőttek is mintát adjunk neki. Figyelünk a játék törvényszerűségeire, amelyek más szabályokat is állítanak, a gyermek problémák elé kerül. A szerepjátékban a gyerekek élethelyzeteket alkotnak újra. Ehhez számos eszközre van szükség. Éppen ezért kialakítjuk azt az igényt, hogy alkalmassá váljanak a gyerekek maguk is készítsenek a játékhoz szükséges eszközöket. Olyan anyagokat biztosítunk ehhez a tevékenységhez, amelyekből egyszerűen, könnyedén barkácsolhatnak kiegészítő kellékeket és a dramatizáláshoz szükséges eszközöket. Lehetőséget adunk az esztétikai élményt nyújtó irodalmi alkotások eljátszására. Többszöri ismétléssel megismertetjük a mese hőseinek tetteit, hangját, mozdulatait. Alkalmat adunk, hogy a gyerekek saját elgondolásuk alapján játsszák el az önként kiválasztott darabot. Érdeklődést felkeltő bábjátékkal kedvet ébresztünk a gyerekekben a bábozáshoz. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a látottakat ők maguk is eljátszhassák, de alkalmat adunk kedvenc bábok mozgatásának gyakorlására is, ahol maga a mozgás jelent vizuális élményt a gyerekeknek.

A szabályjáték lényege, hogy a játék meghatározott szabályok szerint zajlik. Feladatunknak tartjuk az olyan szabályjátékok megismertetését, amelyek az adott csoport fejlettségi szintjének megfelelő, amelynek szabályai könnyen érthetőek és teljesíthetőek. Arra törekszünk, hogy a szabályjátékok elégítsék ki a mozgásigényt és fejlesszék az érzelmi képességeket. A gyerekeket az alkotás öröme ösztönzi a konstruálásra, a valamint létrehozott igénye a kreativitás mellett fejleszti az értelmi és társas képességeket. Éppen ezért elősegítjük, hogy minden gyermek megtalálja a neki legmegfelelőbb építő elemeket, amelyek segítségével képesek elmélyülten játszani és sikerélményhez jutni.

Nevelésünkben a játék és a tanulás nem választható el egymástól. A tanulás tág értelmezése kerül előtérbe, miszerint tanulásnak tekinthető mindazoknak a jártasságoknak, készségeknek, képességeknek a kialakítása, melyen érzelmi és akarati tulajdonságok fejlődését és a viselkedés alakulását is elősegítik. A játék közben a gyermek problémák elé kerül, feladatokat

kap, és old meg. Gyakorolja, végiggondolja hogyan lehet valamit többféleképpen megoldani. Kialakul és fejlődik az önállósága, a feladattudata, a kedvezményező, az alkotó és a szervező képessége. Ebben az életkorban előnyt élvez az utánzásos tanulási forma. Ezért szorgalmazzuk az együttes tevékenységeket, a modellnyújtás gyakoribb alkalmazását. Az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak és oda térnek vissza. Az ismeretek bővítésének keretét, formáját alapvetően a kötetlen érdeklődésre alapozott, főként a mikrocsoportos foglalkozások adják. Biztosak vagyunk abban, a gyerekek fejlesztése, csak a játékba integrált tevékenységek és az egyenként differenciált személyiségfejlesztéssel lehetséges. Az integrált tanulásnak, a kialakított szokás- és szabályrendszer, valamint a napirend adja a keretét.

Napirendünknek nincsenek merev határai, nagyobb teret kap a játék, ami összekapcsolja a gyerekek különböző tevékenységeit.

A gyermekek beszédfejlesztése játék közben

A játék során számtalan lehetőséget teremtünk a kommunikáció, a párbeszéd alakítására.

Mintát adnak a szókapcsolatok, a nonverbális jelzések (mimika, gesztus), hanglejtés, hangsúly, hangerő, hangszín tekintetében.

A hangszín, hangerő, hanglejtés változatosságának kialakítását bábjátékokkal, dramatikus játékokkal segítjük.

Változatos anyanyelvi játékokkal biztosítjuk az artikuláció, szókinés, kifejezőkészség fejlesztését. / pl. hangutánzó játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, légzéstechnikát fejlesztő játékok, szinonímakereső játékok, stb. /

A bábjátékkal oldjuk a beszédgátlást, segítjük az összefüggő beszéd alakulását, formáljuk a beszédfigyelmet.

➤ **A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:**

- a gyermekek képesek szabályokat betartani a növekvő feszültség és megnyugvás állandó változásai között
- képesek olyan játékhelyzeteket létrehozni, amelyeket élményeik alapján ábrázolnak és a szerepek, eszközök kiválasztását is önállóan tudják végezni
- ismert meséket, verseket szívesen báboznak és dramatizálnak
- barkácsolást kezdeményeznek, amit felhasználnak más játékokban is
- egyéni ötletek alapján képesek olyan építményeket létrehozni, amelyek egyre pontosabbak és kombináltabbak
- a gyakorlójáték csak a konstruáló és szerepjáték elemeként jelenik meg
- igényükké válik a társakkal való együttműködés
- interakciójuk gazdag, kulturált, érthető

Verselés, mesélés:

➤ **A tevékenység célja:**

A gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

➤ **Az óvodapedagógus feladatai:**

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

- A 3-6 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása /mesélés, verselés, dramatikus játékok, bábozás/.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése

➤ A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét.

A kicsik versanyagát népi mondókákból, rigmusokból és ismert költőink ritmikus, zenei hatású játékos verseiből állítjuk össze.

Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik.

A nagyobbak meséi többfázisos szerkezetű állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus – realiztikus mesék.

Helyet adunk a magyar klasszikusok és a mai magyar írók modern meséinek is. A népi mondókák, névcúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókázás anyagát.

Megismertetjük a gyerekeket a vidám, humoros versekkel, klasszikusokkal és a mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó verseivel.

A nagyok mesetárában az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb népmeséken, novellisztikus – realiztikus meséken át beépítjük a klasszikus tündérmeséket, a tréfás- és a műmeséket. Meseregényt olvasunk fel, amit folytatásokban, napokon keresztül izgatottan várnak. A gyerekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismertetünk olyan szólásokat, közmondásokat, amelyeket a környezetben gyakran hallanak. Bemutatunk lírai verseket, melyeken keresztül megérik a költői képek érzelmét, kifejező erejét. Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszeretettetését, a néphagyomány ápolást, az évszakok szépségét, az állatok szeretetét.

➤ A 3-6 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő gyermekek első igazi élménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgatják. Ez a többször átélt ölbeli játék, fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásának. Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok korai megkedveltetésére. A gyerekekkel együtt sokszor ismétljük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyerekeket a mese figyelmes végighallgatására. Arra törekszünk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a dramatikus feldolgozásnak. Először az óvónő, majd a gyerekek bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismerik meg a gyerekek a bábokat. A párbeszéd formájában előadott rövid jelenetek időtartamát és a bábok számát fokozatosan bővítjük.

A vers, mese, dramatikus játékokhoz csak kellékeket használunk, ami elősegíti képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. A nagycsoportos korú gyerekekkel egyre több alkalommal bábozunk, dramatizálunk a kicsiknek, amely az óvodai ünnepek, rendezvények színterét is gazdagítják, illetve szebbé teszik hétköznapjainkat.

A legkisebbek 10-12 mondókát, 10-14 új mesét ismernek meg magyar és szlovák nyelven. A nagyobb gyermekekben már kialakult a mese, a vers szeretete. Játékukban mind gyakrabban

előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsza szövegű kiolvasók ismételtetése. Az új verseket a gyermek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk meg.

Ebben a korban már segítségünkkel megjelenítik a meséket, átélt élményeket, rögtönöznek bábjátékot, amelyben a gyermek saját vers és mesealkotása, mozgással és ábrázolással történő kombinálása.

Az idősebb gyermekek 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismernek meg magyarul, szlovákul.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi is helyt kapnak.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az utolsó óvodában töltött év során megragadunk minden adandó alkalmat a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére, 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a mondókák körét. Találós kérdésekkel, rímjátékokkal játszunk. Ismételtetjük az előző évben tanult verseket, mondókákat. Az új versek /magyarul és szlovákul/, /15-20/, úgy kerülnek megválasztásra, hogy kapcsolódjanak a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra.

A hallott egyszerű meséket önállóan tudjuk dramatizálni, bábozni.

A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét olvasunk a gyerekeknek és lehetőséget adunk a mese önálló befejezésére, új mesék kitalálására. A közösen kitalált meséket a „mi meséink”-nek nevezzük el.

A meseszereplők jellemző tulajdonságaik alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. A hallott élményekhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Az év folyamán 15-20 mesét ismertetünk meg. A mesélés minden nap megjelenik az óvodában. Minden csoport maga alakítja ki szimbólumrendszerét a mesehallgatáshoz. (zenei szignál, mesepárna, gyertyagyújtás stb.). Egy héten keresztül ugyanazt a mesét mondjuk, hogy a következő héten akár eljátszhatják a gyerekek.

➤ **A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal**

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítható feladat.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és a dramatikus játékok. Ezekon keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes ejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyerekek a mesékből sok új fogalmat ismerhetnek meg, beszélő környezet kapcsolat keletkezik. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyerekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat magyarul és szlovákul is.
- Várják, igénylik a mesehallgatást.

- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és maguk szórakoztatására.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét (magyarul és szlovák nyelven).
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

➤ A zenei nevelés célja:

- A közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát.
- A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozza zenei anyanyelvüket, s megszeretteti velük a szlovák dalos játékokat is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjéhez megfelelő válogatása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei képességfejlesztő játékokkal.

➤ A felhasznált zenei anyag igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai zenei nevelés során megismertetjük a gyermekeket mondókákkal, énekes játékokkal, komponált gyermekdalokkal. A kicsikkel főleg ölbeli játékokat ismertetünk meg, amelyeket a felnőttekkel játszanak. A szeretet-kapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy-egy láncszeme az arc-, kéz-, ujj- és lovagoltató játék.

Álló helyzetben játékos mozdulatokkal eljátszható, 4-5 hangból álló énekes játékokat játszunk. A nagyobbak zenei ismereteit mondókákkal, ölbeli játékokkal és énekes játékokkal bővítjük. Megismertetjük őket a csigavonal, a hullámvonal és a szerepcserére épülő játékokkal, az énekes játékok alkalmasak a gyermek mozgásának fejlesztésére. Az alkalmi dalokat úgy választjuk meg, hogy azokhoz utánozó mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni. Az óvodáskor utolsó éveiben a gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni.

A zenehallgatáshoz műveket válogatunk, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését az értékes zene iránt. Érzelmi hatású dalokat, népdalokat éneklünk, de a zenei anyagunkban felhasználjuk más népek dalait, -főként szlovák-, valamint a magyar komponált műzenét, altatódalokat és klasszikus műzenét is.

➤ Az óvodáskorban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása

A legkisebbek megismernek 6-8 mondókát, ölbeli játékot és 10-15 énekes játékot, néhány szlovák mondókát. A rövid mondókák, dalok 2/4-es üteműek, amelyekben negyed és páros

nyolcad ritmusok vannak. Ebben a korban gyakran játszunk ölbeli játékokat. Játék közben megismertetjük az alapfogalmakat és bemutatjuk a halk, hangos beszéd, mondóka, ének közötti különbségeket.

Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Érzékeltetjük a gyerekek nevét, jelét és énekelve hívogatjuk őket közös játékba, tevékenységbe.

Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, lehetőleg énekes zenei élményt biztosítunk. A mindennapok során a különböző, tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenehallgatási élményt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek legyen lehetősége néhány percig tartó hangszeres zene meghallgatására.

Később a fejlettebbekkel megismertetünk 4-5 mondókát és 12-15 gyermekdalt. Ismételtetjük már a korábban tanult dalokat is. A körjátékok közül már nehezebbeket is válogatnak, pl.: szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító játékok, s megismerkednek szlovák dalos játékkal stb. Lehetőséget biztosítunk az önálló éneklésre és kisebb csoportokban a halk – hangos és magas – mély hangok közötti különbség gyakorlására. Megismertetünk a gyermekekkel néhány népi ritmushangszert, aminek használatával ismételhetik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és mondókák, dalok ritmusát. A ritmus-eszközöket közösen készítjük el a gyermekekkel, illetve a szülőkkel. Lehetőséget biztosítunk, hogy a különböző tevékenységekhez kapcsolódva mindennapos zenei élményhez jussanak.

Az óvodáskor utolsó évében a gyerekekkel megismertetünk 4-7 új mondókát, 14-18 új énekes játékot és 3-4 alkalomhoz illő műdalt, a tanult mondókáknak, gyermekjátékoknak szimbólumokat keresünk, amit a zenei polcon helyezünk el, ezek a szimbólumok emlékeztetik a gyermekeket a tanult dalokra, és lehetőséget adnak az élmények felelevenítésére. Ebben a korban már bonyolultabb játékokat választunk, mint pl. a párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játék. Megismertetünk olyan egyszerű táncos lépéseket, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. Megismertetünk, megszerettetünk velük szlovák énekes játékokat.

Egyre több lehetőséget biztosítunk az egyéni éneklésre, ahol gyakorolhatják a tiszta éneklést a gyerekek. A hallásfejlesztést elősegítő fogalompárokat összekapcsoljuk a tempó változtatással vagy dallambújtatással. Az ügyesebb gyerekeknek lehetőséget adunk az egyszerű népi hangszereken való játéokra.

➤ **A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása**

A zenei nevelést kötött és kötetlen formában szervezzük. A zenei képességfejlesztést kötetlen jelleggel, mikrocsoportos formában tartjuk, ahol a gyermek egyéni képességeit figyelembe véve tudjuk fejlesztő munkánkat végezni. Az énekes játékokat kötött jelleggel, főleg az udvaron vagy a délelőtti levegőzés előtt tartjuk, így biztosítjuk a játék folyamatosságát. A zenehallgatást a különböző tevékenységekhez kapcsoljuk. A jeles napokhoz kapcsolódó zenei élménynyújtást biztosítunk, ahol élő előadásban hallgatnak a gyermekek hangszeres és énekes zeneműveket. Egy téli vagy egy tavaszi koncertet szervezünk.

➤ **A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal**

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása érezteti a nyelv kifejező erejét, szépségét az éneklési készség fejlesztést szolgáló, hangutánzó szavak éneklése

segíti a magánhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmas a szókincs bővítésére, magyarul és szlovákul is, szlovák nyelven pedig a nyelvismeret mélyítésére. Énekes népi játékok és kortárs művészeti alkotások valamint a zenei kreativitás alakítása a gyermekek nyelvi képességfejlesztését segíti,

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A gyermekek örömmel játsszák az énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni.
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra.
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Tudnak ritmust, mozgást, dalokat rögtönözni.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

➤ **A tevékenység célja:**

- A gyermek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermek tér-forma-szín-képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, a szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

➤ **Az óvodapedagógus feladatai:**

- A gyermeki alkotó-, alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- Igény kialakítása: az alkotásra, önkifejezésre, esztétikai élmények befogadása.
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermeki alkotó – alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben és minőségben megfelelő eszközöket biztosítunk. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, célszerűség, esztétikum dominál. Csoportszobáinkban megfelelő helyet biztosítunk az alkotó és alakító tevékenységhez. E hely, asztal védett a játszó gyermekektől. E célra térelválasztót, „kuckósítást” alkalmazunk. Segítségükkel nyugodt légkört hozunk létre az alkotás ösztönzésére. Az alkotó munkához megfelelő mennyiségű időt, eszközt biztosítunk, megfelelő helyen tárolva. Megtanítjuk a különböző méretű eszközök biztonságos használatát. A mindennapi játékban biztosítjuk a szabad lehetőségeket a festéshez, rajzoláshoz, agyagformáláshoz, szövéshez, hajtogatáshoz, ragasztáshoz.

➤ **A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó – alakító tevékenységek, s azok tartalmának, minőségének fejlesztése**

Az óvodánkba kerülő 3-4 éves gyermekeknek biztosítjuk, hogy játékosan ismerkedjenek meg az anyagokkal, eszközökkel, és a különböző technikákkal. Elindítjuk az esztétikai érzékenységet és érzékelő képesség kialakulását. Ebben a korban a tevékenységek három fontos körbe sorolhatók – képalakítás, plasztikai munkák, építés – melyek nem különülnek el élesen egymástól. A tevékenységekkel játszva ismerkednek meg a gyermekek.

Lehetőséget adunk az anyagok, a technikai eszközök, a természeti tárgyak alakíthatóságának megismerésére, az esztétikum, az esztétikai kategóriák iránti érzékenység kialakítására. Mindezeket az óvónő biztosítja, de a gyermekeknek lehetőségük van szabad témaválasztásra is. A képalakítás festéssel, nyomattal, zsírkrétával, papírragasztással, agyagba, homokba

karcolással, táblakrétaival történik. A plasztikai alakítást az anyagok nyomkodásával, ütögetésével, gyurkálásával, gömbölyítésével, karcolásával, mélyítésével, a papír gyűrítésével végezzük. Az építés a tárgyak formáival, alakzataival, s ezek egymáshoz rendelésével, variálásával történik, az évszakok, jeles napok, ünnepkörök figyelembe vételével.

Idősebb korban a képalakítás bővítése az óvónő által, élményadásokkal, s ehhez kapcsolódó témákkal valósul meg. Megjelenik az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, cselekmények szubjektív megjelenítése, a színkeverés, a színárnyalatok bővítése, a ceruza, a filc, a rostiron, a fapálca, a különböző vastagságú ecsetek, termés, bogyó, fonál, textil stb. használata. Plasztikai munkáikban már tagolják a formákat, variálják a rész- egészt, ajándéktárgyakat készítenek, melyekhez bőrt, gallyat, textilt stb. használnak. Építés során úgy variálják a teret, hogy térrendezés újabb variációit ismerik meg.

Segítenek az eszközök előkészítésében, elrendezésében, elrakásában, a termések, gallyak, bogyók, kövek stb. gyűjtésében.

Az óvodáskor utolsó évében már minél több kompozíció kialakítására törekszünk, figyelembe vesszük a képi, plasztikai, környezetalakításból eredő aktív tárgykészítés bővülését is. Képalakításnál újabb technikákat ismernek meg: kollázs-, montázskészítés, képkeretezés, díszítés egyszerű formákkal.

Plasztikai munkáikban is bővülnek a felhasználható technikák: plakettek, domborművek, makettek, hagyományos népi technikák és a népi kismesterségek alapjai megismerésével.

Bábokat, kellékeket készítenek. Mindezekhez alkalmanként szülő, nagyszülő útmutatását, segítségét kérjük. Közös térbeli kompozíciót, mesejeleneteket, énekes játékot jelenítenek meg, ünnepekre ajándékot készítenek, átéli az ajándékozás örömét.

Építésnél nagyobb méretű elemekből térben állandó, változatos színpadot, bűvöhelyet alkotnak, játékaikhoz önállóan vagy kis segítséggel átrendezik a csoportszobát, előkészítik az anyagokat, eszközöket tevékenységeikhez.

Saját élményeken alapuló cselekményes témákban jelennek meg a mesék, a versek, énekes játékok, ünnepek eseményábrázolásai. A képalakításhoz eredeti megoldásokat, egyéni szín- és formahasználatot jelenítik meg.

➤ **A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása**

Óvodánkban az alkotó, alakító tevékenység a mindennapi játékba integrálódik. Hetente egy alkalommal mikrocsoportos formában szervezünk kötetlen formájú tevékenységet, ily módon személyiségük kivetített darabját szubjektív módon jelenítik meg.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- Képalakításban egyéni módon jelenítik meg az élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek alkalmazása.
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezők.
- Téralakításában, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.

Mozgás

➤ **A tevékenység célja:**

-A gyermekek természetes, harmonikus, testi képességeinek fejlesztése játékos formában.

- Továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése úgy, hogy a gyermekeink szabad mozgásvágyát közben megőrizzük.

➤ **Az óvodapedagógus feladatai:**

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásos játékok, tevékenységek összeállítása.
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermek mozgásszükségletének kielégítése érdekében.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásos játékok, tevékenységek

Óvodánk udvarán korszerű, nagymozgások fejlődését elősegítő játékeszközök találhatóak. A nagymozgásokon kívül jól fejleszthető az egyensúlyozás képessége, a dinamizmus, a koordinációs képességek, mivel a szabad mozgás tág teret ad a megismert mozgásformák ismétlésére. Az irányított mozgásformák tervezésekor figyelembe vesszük a fentieket, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, a mozgásformák differenciálásával.

Kiseb korban a hangsúlyt a természetes támaszgyakorlatok, a nagymozgások fejlesztésére helyezzük, szabályok betartásával.

Megismertetjük őket a mozgásanyagokkal: az atlétika jellegű főgyakorlatok közül az egyforma lépésekkel járást, futást akadályok, szerek között, menetirányt ismertetjük, egyszerű ugrásokat, szökdeléseket, fel-, lelépéseket, ugrásokat szerekről, nekifutásból fel-, lelépést, labdaleütést, elkapást, alsó dobást, labdagurítást, lábbal rúgást képesek végrehajtani. A torna jellegű gyakorlatok közül hossz tengely körüli gurulást végeznek. A játék jellegű főgyakorlatok közül egyszerű futó-, fogójátékokat, a speciális jellegű gyakorlatok közül pedig a törzsizomzat erősítését szolgáló gyakorlatok / átbújás, kúszás, mászás utánzó mozgással /, illetve a lábboltozat erősítését, mellkas fejlesztést, légző gyakorlatokat végezzük.

Természetes példát mutatunk a mozgások végrehajtásához, a csoportszobába mozgásra ösztönző eszközöket helyezünk / bordásfal, Wesco alapmodul, Tini-kondi /.

Később hangsúlyt a nagymozgások fejlesztésére, egyensúlyérzék fejlesztésére, szem, kéz, láb összehangolt mozgását fejlesztő mozgásformákra helyezzük.

Az atlétikai jellegű főgyakorlatok közül futógyakorlatokat: akadályok között, irányváltoztatással, tárgyhordással, ugrásokat: egy- és páros lábról felugrást, szökdelést, leugrást, felugrást szerre, helyből távolugrást, helyből magasugrást, dobásokat, labda feldobást, elkapást, gurítást, leütést végezzük. A természetes támaszgyakorlatok közül a kúszás, mászás, csúszás talajon, vízszintes és ferde padon marad kiemelt mozgásforma. A torna jellegű főgyakorlatok közül a talajtorna elemeket: gurulóátfordulást előre és hátra rávezető gyakorlatát, kézállás előkészítő gyakorlatát, fejállás előkészítő gyakorlatát, nyuszi ugrást ismertetünk meg a gyerekekkel: fejlesztjük egyensúlyérzéküket. Egyéni érdeklődésük szerint vehetnek részt az óvodáskor utolsó évében szervezett úszótanfolyamon.

Az óvodáskor utolsó évében a gyermekek mozgás már összerendezettebb. Ezért már a finommotorikát, koordinációs képességek mozgás közbeni fejlesztését végezzük. Játékukban a szabályjátékok kerülnek előtérbe, versenyjátékokat játszunk.

Az atlétikai jellegű főgyakorlatokban futóversenyeket, váltó-, és sorversenyeket rendezünk, különböző szabályokkal: alkalmazunk fokozó, lassú, gyors, irányváltoztató, illetve terepfutást. Ugrásban egy és páros lábról ugrást, haladást, sorozatugrást különböző magasságú tárgyak között és át, nekifutásból történő magas és távolugrást: dobásban egy és kétkezes alsó- felső dobást – célba is – labdavezetést kézzel, lábbal, szabadon és vonalmentén, páros labdázást, labdajátékok alapjainak megismerését emeljük ki. Természetes támaszgyakorlatokat kiegészítjük utánzó mozgással /pók-, rákjárás, talicskázás /, valamint padon kombinált egyensúlyozó járással kéz-, és karmozgásokkal. A torna jellegű főgyakorlatoknál

megjelenítjük a guruló átfordulást előre és hátra, párban, sorozatban, hossz tengely körüli gurulással, cigánykereket, kismacskaugrást, a különböző elemek sorozattá kombinálását.

➤ **A különböző szervezeti formák megteremtése a gyerekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében:**

Biztosítjuk a szabad mozgást az óvodánk udvarán, séta alkalmával. Heti egy alkalommal irányított mozgást, hetente zenés mozgást, szabad mozgást, énekes játékot alkalmazunk. A mozgásanyagba a gimnasztika elemeit is beépítjük.

➤ **Speciális mozgásfejlesztés célja:**

Prevenció, illetve a már kialakult kezelhető deformitások / mellkas, láb, gerinc, csípő / korrekciója (orvosi diagnózis alapján).

A gyógytestnevelő:

- Lábboltozatot erősítő, gerinc deformálódását megelőző mozgásos tevékenységeket tart.
- Együttműködik az ortopéd orvossal, egyénre szabott játékos megelőző, illetve célirányos korrekciós gyakorlatsort ütemez.
- Megismerteti a gyerekekkel a légző és relaxációs gyakorlatok alapelemeit.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A gyermekek igénylik a mozgást, a kedvelt mozgásos játékokat kitartóan játsszák.
- Megismerkednek a vízben való mozgással.
- Mozgástapasztalataik az egyensúlyozásban, ugrásban folyamatosan bővülnek, mozgásuk összerendezettebbé, ritmusossá válik.
- Térérzékelésük, térmélység észlelésük, időérzékelésük fejlődésével tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemjárással járni, labdát vezetni, ismernek labdasportokat.
- Az ügyességi játékok, egyéni és csapatjátékok szabályait betartják, tudnak gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, kocogni.

A külső világ tevékeny megismerése

➤ **A tevékenység célja:**

- A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek szülőföldhöz való kötődésének, pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti – tárgyi – emberi világ értékei iránt.
- A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér és síkbeli szemléletének alakítása.

Feladatunk: Az ismeretek nyújtása és feldolgozása során komplexitás biztosítása.

➤ **A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása:**

Az óvodába feljövő gyerekekkel megfigyeltetjük az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, az időjárás változását, annak hatását az öltözködésünkre. Tapasztalatainkból, az évszakok

változásaiból albumot készítünk, amihez közösen gyűjtünk képeket, fényképeket. Gyűjtünk terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat, gazdagítjuk élősarkunkat. Csak azokat a „természeti kincseket” gyűjtjük, amit a természet elengedett.

A terméseket hasznosítjuk, gyümölcssalátát, süteményt készítünk.

Barkácsolunk bábokat, játékokat készítünk közösen. Részt veszünk dió-, almaszüreten. Tapasztalatot szerzünk: virágok színeiről, ízéről, fogyasztásának módjáról. Tapasztalatot szerzünk: alma, körte, cseresznye formájáról, színéről, fogyasztásának módjáról, továbbá sárgarépa, hagyma, retek alakjáról, színéről, ízéről. Megfigyeljük természetes környezetben: kutya, macska, tyúk, kakas külső jellegzetességeit, hangját. Az óvoda udvarán is nyitott szemmel járunk, felfedeztetjük és megismertetjük a gyerekekkel az apró bogarakat (katicabogár, méhecske, csiga). Felfedeztetjük, megismertetjük a madarakat (cinege, fecske, veréb, varjú).

Családi fényképeket nézegetjük, amelyek alkalmat adnak a meghitt beszélgetésekre, élmények felfedezésére.

Ellátogatunk a Művelődési Házba, kiállításokra, szervezett előadásokra. Élményszerző sétánk során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedést, elsajátítatjuk az alapvető szabályokat. A Föld napján rövidebb kirándulást teszünk. Beszélgetünk a környezetben látható formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőiről.

Felismertetjük a személy- és teherszállító járműveket. Megismerjük az óvoda utcáját. Ellátogatunk az élelmiszerboltba, fodrászüzletbe, virágüzletbe. Figyeljük környezetünk rendjét és tisztaságát.

Az idősebbek tapasztalat- és élményszerző sétája az óvoda utcáján túl, az óvoda közvetlen környezetében történik. Megfigyeltetjük az évszak változásait, az évszakok, jelenségeit, szépségét, időjárás-változást. Mindezt jelezzük az évszakokat bemutató jeltáblán. Gyönyörködünk az évszakok növényeiben. Összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenysége között. Megfigyeltetjük a különböző évszakokban folyó munkálatokat a kertben. Lehetőség szerint részt veszünk a tavaszi és őszi kerti munkában. Gyűjtünk gyümölcsöket, feltöltjük gyümölcskosarunkat, befőzünk közösen. Hajtatunk virágot /tulipán, jácint /, ágat /aranyvessző /, ültetünk magot / borsó, búza /. Közösen készítünk albumot az évszakokról, gyűjtött képekből. Megfigyeltetjük a cseresznye növekedését. Ellátogatunk az őszi, tavaszi piacra. Ellátogatunk családokhoz, nézegetünk fényképeket. Beszélgetünk családtagjainkról, otthonunkról, bemutatjuk családjunkat, otthonunkat. Ellátogatunk az orvosi rendelőbe, élelmiszerüzletbe, postára, napközis konyhára. Gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Megismertetjük a személy- és teherszállító járműveket, összehasonlítják, csoportosítják őket. Megismerkednek természetes környezetben: kacska és kicsinyével, sertés és kicsinyével, szarvasmarha és kicsinyével. Beszélgetünk életmódjukról, hasznukról. Ismerkednek vadon élő állatokkal /kép, videofelvétel /, beszélünk védelmükről /róka, mókus, őz, szarvas és kicsinye /. Ismerkednek rovarokkal, méh, katicabogár. Gyűjtenek madáreleséget, készítünk madáretetőt.

Az óvodáskor vége felé a szűkebb környezetükön kívül ismerkednek az óvoda tágabb környezetével.

Megfigyeltetjük a nagy játszótérre, faluvégre tett séták során az évszakok szépségével, színek árnyalatát, a környezet esetleges szennyeződését /föld, víz, levegő /. Megtapasztalják az időjárás változásainak hatását öltözködésünkre, madara, növények életére. Észreveszik, hogy az eresz alatt lévő fészekből elköltöznek a fecskék. Folyamatosan gyűjtik a természet kincseit a természetsarokba /levelek, gyümölcsök, termések /, amit lehet, felhasználunk /befőtt, savanyúság készítése /.

Ágakat hajtatunk /Borbála, Katalin nap/. Magvakat csíráztatunk, megfigyeljük a fejlődéshez szükséges feltételeket. Kertünkbe növényeket ültetünk, veteményezünk, gondozzuk, a termést betakarítjuk.

Egyszerű kísérleteket végzünk növényekkel /fény, víz megvonása /.

Egyszerű kísérleteket végzünk vízzel / pl. melyik tárgy süllyed, melyik nem /.

Közösen emlékezünk meg az Állatok /okt. 4./, és a Föld /ápr. 22./ világnapjáról. Ezekre egész héten át készülünk, ezekhez rendeljük a többi tevékenységformát is. Minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében, séták, kirándulások során ismertetjük meg. Összehasonlítást végzünk környezetükről, életmódjukról hasznukról. Bővítjük az állatokról szerzett ismereteiket: erdők, mezők madarai, hazai erdők állatai, hazai vizek állatai, állatkertben élő állatok.

Videofelvételen keresztül ismerkednek a vadon élő állatok környezetével, életmódjával. Figyeljük a környezetszennyező jelenségeket, tevékenységeket – szemléltetjük a környezetvédelmi, újrahasznosítási lehetőségeket.

Megismerik a felnőttek munkáját.

Ellátogatunk: rongyszőnyegszövőhöz, fodrászüzletbe, élelmiszerboltba, vágóhídra, gyógyszertárba, könyvtárba, seprűkészítőhöz, fafaragóhoz, fogorvoshoz, virágüzletbe, iskolába, vasútállomásra, postára.

Bővítjük az ismereteket a szárazföldi, légi, vízi közlekedésről.

Mikrocsoportos tapasztalatszerzés során beszélünk a környezetünkben látható, felfedezhető formák nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőiről. Tapasztalatok lehetőségét nyújtjuk az időzónákról: évszakok, évek, hónapok, hetek, napok, napszakok.

Környezetvédelemmel kapcsolatos játékokat játszunk, ezzel is segítve a környezettudatos magatartás kialakítását.

➤ **A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során**

A mikrocsoportos tapasztalatszerzés lehetőséget ad személyes beszélgetésekre, kérdésekre, válaszok megfogalmazására.

A való élethelyzetben alkalmazzuk a helyes illemszavakat:

- köszöntési formát / egyenként, középhangerővel, tekintettartással, visszaköszönés /
- bemutatkozást / teljes név, érthetően, jól hallhatóan, tekintettartással /
- megszólítást / keresztnév, becenév, kapcsolatfelvétel, tekintet – szöveg megzavarás esetén - elnézés kérése /
- kérést /megszólítást, középhangerővel, tekintetváltás, nyelvi séma alkalmazása – légy szíves, szeretném mondani, tessék nekem elmondani /
- érdeklődést / nyelvi forma: Légy szíves megmondani, Tessék nekem megmondani, információ megköszönése, elköszönés /
- üzenetátadást /köszönés, üzenet elmondása, a válasz megjegyzése, elköszönés /

➤ **A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:**

A gyermekek fejlesztése csoportos és mikrocsoportos formában történik, közvetlen tapasztalat – és élményszerző udvari megfigyelések és séták során.

Hetente csak egy témában tervezünk megfigyelést. A látottakat a gyűjtemények rendezésekor, album készítésekor megbeszéljük, az ismereteket rendszerezük.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A gyermekek tudják a lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodájuk nevét.
- Tudják saját születési helyüket és idejüket.
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak a szépségében.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani a mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat /pl. alá, fölé, közé, stb. /
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd.

Munka jellegű tevékenységek

➤ **A tevékenység célja:**

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

➤ **Az óvodapedagógus feladatai:**

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása
- A gyerekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik.
- Lehetőséget adunk, hogy a gyerekek saját személyük, illetve a csoport érdekében maguk végezdhessenek olyan munkát, amelyre képesek.
- Kezdetben segítséggel, később teljesen önállóan, öntevékenyen végzik ezeket a tevékenységeket. Ügyelünk arra, hogy a tevékenységünk minta értékű legyen a gyerekek számára /eszközök használatához, a munkafázisok sorrendiségéhez /.
- Minden korcsoportban fontosnak tartjuk az önkiszolgálást testápolást, öltözködést, étkezést, környezetgondozást.
- Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a munkához.

Az óvodáskor kezdetén figyelemmel kísérik a kis kertünk és a csoportszobák növényeinek gondozását. Kerti munkában figyelik a veteményezést, a növények locsolását. Segítenek a termések, falevelek elszállításában, locsolásában.

Segítenek a rend fenntartásáért végzett tevékenységekben /pl. játékok, elrakása, mosása, tisztítása, a terem díszítésében /.

Apróbb feladatokat is elvégeznek pl. kanál, villa kiosztása, kenyér kínálása, seprű behozatala. Később felelősöket választunk az ismétlődő feladatok elvégzésére, figyelembe véve az önkéntességet /evőeszközök kiosztása, összeszedése, kenyér kínálása, öltöző mosdó rendjének ellenőrzése /.

Együtt végzik az alkalomszerű és ismétlődő munkát (játékok elrakása, csoportszoba átrendezése, tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése). Szívesen segítenek a mosdóban a kicsiknek. Örömmel készítenek meglepetéseket.

Segítenek a szobanövények öntözésében, természetsarok ápolásában, szívesen bővítve annak „kincseit”.

Tevékenyen részt vesznek az udvar gondozásában /avargyűjtésben, fű összegereblyezésében /. Apróbb megbízásokat szívesen vállalnak /kért eszközöket behozzák, kiviszik, üzenetet adnak át /.

Az óvodáskor végén önállóan végzik a naposi munkát. Közös en eldöntik a munka megosztását. Ízlésesen, esztétikusan terítik meg az asztalt. Étkezés után segítenek a poharak összeszedésében, az asztal letörlésében. Felsöprik a morzsákat, feltörlik az asztal környékét.

Gyakori dicséret, elismerés hatására szívesen vállalnak alkalomszerű munkát / önálló vállalkozás alapján /, környezetszépítő munkát, játékok tisztítását, polcok lemosását, egyszerű javításokat, befőttek, kompótok, vitaminsaláták, savanyúság elkészítését.

A természetsarok gondozásában nagyobb önállóságot biztosítunk. Ők is ültetnek virágokat, magvakat, azokat gondozzák, gyűjtenek terméseket, bogyókat, stb.

A kiskertben megfelelő méretű szerszámokkal önállóan dolgoznak.

Ősszel segítenek a levél összegereblyezésében, udvar, járdák söprésében.

Télen gondoskodnak a madarokról.

Ünnepekre apróbb ajándékokat, meglepetéseket készítenek a kisebbeknek, felnőtteknek, iskolásoknak.

➤ **A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:**

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízások elvégzésére.
- Örömmel segítenek a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak, iskolásoknak, felnőtteknek.

HETIREND (példa)

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés Mozgás
Udvari játékba integrált tanulás	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	Külső világ tevékeny megismerése	Külső világ tevékeny megismerése	Külső világ tevékeny megismerése	Külső világ tevékeny megismerése
Délutáni játékba integrált tanulás		Zenés mozgásos programok		Zenés mozgásos programok	

A gyógytestnevelés, logopédia, fejlesztő pedagógia, Szit-terápia, szlovák nyelvi nevelés, oviszaru, hittan, tehetségműhelyek beilleszthetők a hetirendbe.

NAPIREND (Példa)

Játék a csoportszobában – személyes percek

7,00-10,30 Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek magyar és szlovák nyelven
Mozgás, mozgásos játékok, testnevelés.
Ének-zenei készségek fejlesztése
Környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése
Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján
Testápolási tevékenységek
Tízórai
Vers, mese, dramatikus játékok

Játék a szabadban

10,30-12,00 Mikrocsoportos séta,
Énekes, mozgásos játékok, fejlesztések az udvaron

12,00-13,00 Ebéd
Testápolási tevékenységek

13,00-15,00 Pihenés, alvás
Testápolási tevékenységek

15,00-17,00 Uzsonna
Mozgás, zenés-mozgásos percek
Játék
Részképességek fejlesztése egyéni szükséglet alapján

A törvényi előírás szerinti csoportlétszámhoz igazodva az életkor mellett a fejlettségi szint is szabályozhatja a csoportba való besorolást.

A teljes nyitva tartás idejében óvodapedagógus irányítja a nevelő, fejlesztő, iskola-előkészítő, más kifejezetten nevelési jellegű tartalmakat, feladatokat.

A 326/2013.(VIII.30.) Kormányrendelet 33/B § (5) rendelkezésének megfelelően ha az óvodában nem történik reggel 8 óra előtt vagy délutáni időszakban fejlesztő, iskola-előkészítő, vagy más, kifejezetten nevelési jellegű tevékenység, ezen időszakokban a gyermekek felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy is elláthatja.

VI. Óvodánk kapcsolatrendszere

Az óvoda és a család

Arra törekszünk, hogy a szülők megaláztatására a családi nevelést kiegészítve gondozzuk, ápoljuk, védjük, szocializáljuk, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. a szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük a nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Igyekszünk megismerni a családi nevelési eljárásokat, szokásokat. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, a családhoz illesztett segítségnyújtást.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel.

Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előremutató segítséget. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk a nevelési elveiket, hogy szeretjük a gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatóak legyünk.

Kapcsolattartásunk formái:

- családlátogatás (még az óvodába kerülés előtt)
- napi kapcsolattartás, egyéni megbeszélések az aktualitásnak megfelelően, kora reggeli órákban, illetve késő délután lehetőséget teremtünk a szülők fogadására
- fogadóóra
- szülői értekezlet
- nyílt napok, ovi-nyitogató
- a szülőkkel együtt szervezett rendezvények
- ünnepek
- kiállítások
- a szülők által igényelt nem kötelező szolgáltatások:
 - bábszínház, buszos kirándulás, stb.

Az együttműködési formák továbbfejlesztésének lehetőségei:

- fórumok szervezése /érdeklődés, igény szerint /
- közös rendezvények /pl. családi nap vetélkedővel, bográcson főzés /

Az óvoda és az iskola:

Arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetünkben jól eligazodjanak, együttműködőek, kapcsolatteremtőek legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. A fejlődés nyomon követését különböző kötelező dokumentumok segítik.

Tartalmi kapcsolatunkat évek óta jól bevált együttműködési tervünk szabályozza. Ismerjük egymás nevelési céljait, programját, közös célunk – a zavartalan iskolakezdés elősegítése, a rugalmas beiskolázás lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Kapcsolattartásunk formái:

- az 1. osztályos nevelőkkel a szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt
- kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés
- az 1. osztályos nevelők látogatása a nagycsoportba
- az óvodai „iskolanyitogató” látogatás az iskolában a leendő tanító néni vezetésével

- az óvónők látogatása az 1. osztályba
- tájékoztatás a nagycsoportosok fejlődésének üteméről, várható alkalmazkodási nehézségekről

Az óvoda és a helyi népi kismesterséget gyakorlók, alkotók, népi iparművészek

Kapcsolattartásunk formái:

- szervezett látogatások, bemutató, kiállítások, közös programok
- egymás rendezvényein való részvétel

Óvodánk egyéb kapcsolatai:

Fenntartókkal (Csabacsúd, Örménykút)

Szlovák Nemzetiségi Önkormányzatokkal (Csabacsúd, Örménykút)

- Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

Formái:

- kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések, egyeztetések
- vezető beszámolója a fenntartó felé
- a vezető, mint állandó meghívott, részese a képviselő-testületi üléseknek, így közvetlen az információáramlás.

Közművelődési intézményekkel:

Folyamatos és hagyományteremtő kapcsolatra is törekszünk.

- gyermekmúsorok
- könyvtárlátogatások
- gyermekfoglalkozások a könyvtárban

Egészségügyi szervekkel: védőnő, orvos, fogorvos

Kapcsolatunk arra hivatott, hogy együtt segítsük a gyermekek egészséges fejlődését, felfigyeljünk az esetleges rendellenességekre, megelőzzük, illetve korrigáljuk azt.

Probléma esetén szakorvoshoz irányítjuk gyermekeinket.

Kapcsolattartásunk formái:

- alkalmanként eset megbeszélés
- tájékoztató előadás szervezése a szülőknek
- évente orvosi vizsgálat, státusz vizsgálat
- tanköteles korú gyermekek számára iskola alkalmassági vizsgálat
- fogászati szűrés nagycsoportosoknak.

Szakmai szervezetekkel:

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeinek megfelelően veszünk részt azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, szakvélemény kiállítása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

Szarvas város és környezete óvodáival szakmai kapcsolatot tartunk, s ez mindenképpen ösztönzően hat, napi nevelőmunkánkra.

A helyi ápoló és gondozó központtal

A szociális gondozó megalakulása óta hagyománnyá vált bizonyos szintű együttműködésünk.

Célunk:

Az idős emberek megismerése, tiszteletére, megbecsülésére nevelés, a szeretet közvetítése a két különböző generáció között.

Kapcsolattartásunk formái:

- A mindenkori nagycsoportosok karácsonykor vers, mesedramatizálást, illetve táncjátékot mutatnak be az időseknek.
- Apró, maguk készítette ajándékkal kedveskednek, lepik meg őket (az idősek viszontajándékoznak).

A helyi egyház képviselőivel:

- A helyi evangélikus lelkész heti egy alkalommal 30 perc időtartamban hittan foglalkozást tart az érdeklődő középső és nagycsoportos gyermekek számára.
- A hittan a szülők által igényelt, nem kötelező szolgáltatás.

Gyermekjóléti szolgálattal:

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodánkba.

Közös feladatunk a gyermekvédelem, az egyéni sorsokkal való törődés.

Célunk:

- Évente feltárni, s a gyermekjóléti szolgálat felelősével egyeztetni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.

Feladatunk:

- Közös segítségnyújtás a hátrányok enyhítésére. Jelzőrendszeri tagként információszolgáltatás a Családsegítő Központ felé.
- A gyermekvédelmi munka és a gyermekjóléti szolgálat fő feladata a prevenció és a segítségnyújtás, amelyre a humánus, a megértés, a támaszkodás, a szeretetpótlás a jellemző.
- Az együttműködés formái:
 - kölcsönös tájékoztatás, közös feltérképezés, adatszolgáltatás
 - környezettanulmány
 - a segítő munka koordinálása, javaslattétel segítyezésre, stb.

VII. A nemzetiségi óvodai nevelés

Célja és feladata

- Biztosítson nyelvi környezetet a gyermekek számára
- Ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- Készítse fel a gyermeket a nemzetiségi nyelviskolai tanulásához. Az óvodában törekedni kell arra, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett – figyelembe véve a gyermekek nyelvismeretét – minél teljesebbé váljon a nemzetiségi nyelven folyó kommunikáció. Az óvodapedagógus a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel biztosítja az utánzásra alapuló nyelvelsajátítást.

Gyermekképünk

Érzelmekben gazdag gyermek, aki kötődik lakóhelyéhez, annak élő hagyományaihoz, aki jól tájékozódik környezetében, nyitott és befogadó. Aki ismeri nemzetisége kultúráját - nyelvét, tárgyi emlékeit, szokásait. Olyan gyermek, aki ismeri saját képességeit, társait és a különbözőséget elfogadja.

Az óvodai nevelés :

Az óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskolakezdéséig tart.

Az óvodapedagógus feladata:

- A kultúrkincs továbbörökítése.
- A nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközök biztosítása.
- A hagyományápolás megalapozása, fejlesztése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A családi nevelés és az óvodai nevelés folyamata eredményeként

- a) A gyermekben alakuljon ki a pozitív érzelmi viszony a kisebbség kultúrája és nyelve iránt.
- b) Életkorának egyéni képességeinek megfelelően tudjon tájékozódni a kommunikációs helyzetekben.
- c) Ismerjen a kisebbség kultúrájáról dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat
- d) Ismerkedjék meg a nemzetiségi szokásokkal, hagyományokkal és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

A hagyományápoló program tartalma

I.A nemzetiségi nevelés alapjai

II.A négy évszak

1. Az évszakok tipikus jellemzői
2. Öltözködés az évszakoknak megfelelően
3. Színek
4. Az évszakok jeles napjai

5. Az évszakokhoz kötődő népszokások
6. Játékok, ábrázolótevékenységek / festés, ragasztás, vágás, kézimunka /
7. A szülőkkel való együttműködés

III. Állatok

1. Háziállatok
 2. Mezei és vadon élő állatok
- IV. Az én családom
- V. Az emberi test
- VI. Közlekedés
- VII. Élet az óvodában
- VIII. Mindennapos mozgás a nap folyamán /kis torna /
- IX. Miről szólnak a kiválasztott dalok
- X. Az anyagok kiegészítése
1. Dalok, játékok
 2. Kiolvasók, mondókák, találós kérdések
 3. Versek és mesék

Kiscsoport: mondókák, gyermekjátékok, versek segítségével a nyelv megszerettetése.

Középső csoport: a közvetlen környezet megismerése a nemzetiség nyelvén udvariassági kifejezések használata, gyakorlása

Nagy csoport: tanuljanak meg bemutatkozni, használják az udvariasság szabályait, ismerjék meg közvetlen környezetüket, ismerkedjenek az alapszínekkel, a számokkal. Egy-két soros mondatokkal tudjanak kérdésekre válaszolni.

FELTÉTELEK

Tárgyi, infrastrukturális feltételek

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő kötelező /minimális / eszközök és felszerelések jegyéke a leltári nyilvántartásban foglalt eszközök.

Szakmai, személyi feltételek

A szakmai, személyi feltételek biztosítottak.

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A program felülvizsgálata:

A program felülvizsgálata abban az esetben szükséges, ha az intézmény rendjében változás áll be, ha a jogszabály alapján felülvizsgálata szükséges, illetve a nevelőtestület kéri.

A program kihirdetése:

A program a fenntartó jóváhagyása napján lép hatályba és határozatlan időre szól. Módosítására akkor kerül sor, ha jogszabályokban, a Programban változás áll be. A módosítás alkalmával az eljárási rendet a Knt. határozza meg.

A program nyilvánossága: Megtekinthető az óvoda vezetői irodájában, a hirdetőtáblán, valamint a honlapon.

Legitimációs záradék

Az intézmény pedagógiai programját az óvoda nevelőtestülete az intézmény vezetőjének előterjesztése után, egyhangúlag elfogadta.

Csabacsúd, 2021. 09. 01.

.....

óvodavezető

A pedagógiai programot a Szülők Közössége megismerte, véleményezési jogát gyakorolta, és elfogadásra javasolta.

Csabacsúd, 2021. 09. 01.

.....

Hársliget Óvoda Szülők Közössége elnöke

A pedagógiai programot Csabacsúd- Örménykút Köznevelési Intézményi Társulási Tanácsa

.....számú határozatával jóváhagyta.

Csabacsúd,.....

.....

Társulási Tanács elnöke

MELLÉKLET:

/ A nevelési-oktatási intézmények kötelező minimális eszköz és felszereltség jegyzéke alapján/

A helyi program megvalósításához szükséges felszereltség és eszközállomány

A nevelési program megvalósításához szükséges eszközállomány:

A játéktevékenység eszközei:

- Szerep, építő-, konstruáló játékok, szabály- és barkácsjátékok
Előírás: gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben
(Csoportszobai és udvari eszközök külön-külön)
Ellátottság: csoportszobákban 50-60%-os
Pótolandók: építő-, konstruáló- és barkácsjátékok
Ellátottság kültérben: 40-50%-os
(A régi csoportszobai játékokat használjuk az udvarokon.)
- Sport és mozgásfejlesztő játékok: mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök, a csoportszobai ellátottság 70%-os
amortizáció miatt pótolandók: maroklabdák, kis- és nagyméretű labdák, füleslabdák
bővítendő: egyensúlyérzéklet fejlesztő sportszerek tára, lépegető, összetett ügyességi játékeszközök
pótolandó kültéri eszközök: kötélrácsok, mászókötelek, állványok, csúszda, egyensúlyérzéklet fejlesztő játékeszközök.

Az óvodai tanulás eszközei:

Értelmi képességeket és kreativitást fejlesztő anyagok, játékok, eszközök, érzékelés, észlelés, memóriát, képzeletet fejlesztő játékok:

Előírás: gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben.

Ellátottság: 60-70%-os

Pótolandók: szín- és formafelismerést, térlátást, ügyességet, észlelést, érzékelés fejlesztő játékok, figyelmet, memóriát fejlesztő játékeszközök (kirakók, összerakók, logikai és társasjátékok, kártyajátékok, puzzlejátékok, stb.)

Anyanvelv fejlesztésének, kommunikációs képesség fejlesztésének eszközei:

Előírás: képeskönyvből, képes mesekönyvből gyermekcsoportonként legalább 15 féle, 3-3 példányban

Ellátottság: 50-60%

Pótolandó, kiegészítendő: mind a képes, mind a képes mesekönyvtár

Ének-zene, énekes játékok eszközei:

Dallam és ritmusjátszó hangszereink egyrészt amortizálódnak, másrészt számszerűleg is kevés a készletünk.

Pótolandók: dobok, csörgök, ritmushangszerek és xilofonok

Az ábrázoló tevékenység eszközei:

(Rajzoláshoz, mintázáshoz, festéshez, képalakításhoz, kézimunkázáshoz szükséges eszközök)

Ellátottság: évenkénti beszerzéssel biztosított. Előírás: gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével biztosítani a készletet.

A természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok:

Ellátottság: 70-80%-os

Pótolandók: szemléltető eszközök

A munka jellegű tevékenység eszközei:

Előírás: gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben.

Ellátottság: 70-80%-os

Pótolandók: kisméretű seprűk, locsolók

Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelése, játékok

Előírás: gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben.

Ellátottság: 40-50%-os

Hiány: Sérülés specifikus fejlesztést szolgáló eszközök

Pótolandók, kiegészítendők: a vizuális észlelést, a vizuális-verbális memória fejlesztést, a figyelemkoncentrációt, a tájékozódást, alak és forma, színfelismerést, finommotoros koordináció fejlesztését szolgáló eszközök.

Szakkönyvellátottság:

Előírt: 500

Ellátottság: 42 % -os.

A meglévő készleten belül is sok a minőségileg kifogásolható példány.

Eszközökkel legkevésbé ellátott területek, hiányok:

1. Játéktevékenység eszközei /főként kültéri/
2. Mese- és szakkönyvellátottság
3. Egyéni fejlesztést /ezen belül speciális is/ szolgáló játékok, eszközök.